

Ūkininko Egidijaus Brazausko
galvijų ūkio modernizavimas
Šimkaičių k., Pagojukų sen., Raseinių r.

INFORMACIJA ATRANKAI
DĖL POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

2016 m. rugpjūtis

PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ORGANIZATORIAUS (UŽSAKOVO) PATEIKIAMA INFORMACIJA

I. INFORMACIJA APIE PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS ORGANIZATORIŲ (UŽSAKOVĄ)

- 1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) kontaktiniai duomenys (vardas, pavardė; įmonės pavadinimas; adresas, telefonas, faksas, el. paštas).**

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) – Ūkininkas Egidijus Brazauskas, ūkininko ūkio registracijos pažymėjimas Nr. ŪP 0220810, Skirmantiškės k., Pajūrių sen., Raseinių r., tel. 8(616)12517, el. paštas: brazauskiene.irena@gmail.com

- 2. Tais atvejais, kai informaciją atrankai teikia planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus (užsakovo) pasitelktas konsultantas, papildomai pateikiami planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumento rengėjo kontaktiniai duomenys (vardas, pavardė; įmonės pavadinimas; adresas, telefonas, faksas, el. paštas).**

Informacijos apie planuojamą ūkinę veiklą rengėjas – UAB „Ekologiniai projektai“, Draugystės g. 19 – 354 (IV-as įėjimas), LT-51230 Kaunas, tel. 8(37)373807, mob.tel. 8(698)20106, el. paštas: info@ekologiniaiprojektai.lt

II. PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS APRAŠYMAS

- 3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas, nurodant kurį(-iuos) Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, rūšių sąrašo punktą(-us) atitinka planuojama ūkinė veikla arba nurodant, kad atranka atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, nurodomas atsakingos institucijos raštas (data, Nr.), kad privaloma atranka.**

PŪV atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo informacija (toliau – **Atranka**) parengta vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodiniais nurodymais, patvirtintais LR aplinkos ministro 2005-12-30 įsakymu Nr. D1-665.

Atrankos tikslas – įvertinti ūkininko Egidijaus Brazausko galvijų ūkio galimą poveikį aplinkai bei numatyti kompensacines priemones, jei planuojama veikla tokių reikalauja.

Ūkininko Egidijaus Brazausko ūkis yra Šimkaičių k., Pajūrių sen., Raseinių r. Ūkyje auginami pieniniai ir mėsiniai galvijai, užsiauginamas prieauglis (telyčaitės, buliukai). Ūkyje laikoma apie 450 vnt. galvijų, iš kurių melžiamų karvių skaičius yra apie 190 vnt.

Taip pat ūkyje užsiimama augalininkyste - auginami kviečiai, miežiai, kukurūzai, žirniai ir pupos. 2016 metams ūkis turi 117,92 ha nuosavų žemės ūkio naudmenų (ariamos žemės, pievų ir ganyklų), dar 377 ha žemės ūkio naudmenų yra nuomojama.

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) – galvijų ūkio modernizavimas: žemės ūkio technikos ir fermų įrangos įsigijimas. Taip pat numatomas nežymus galvijų bandos didinimas iki 5 proc. skaičiuojant nuo 2015 m. laikomų galvijų skaičiaus (žr. 2 ir 3 lenteles). Numatoma laikyti iki 381 sutartinių gyvulių (SG).

Atranka atliekama planuojamai ūkinei veiklai, įrašytai į planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV), rūšių sąrašą, nurodytą Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priede. Pagal minėto priedo kriterijus, planuojamai veiklai atranka dėl PAV reikalinga pagal:

14. punktas – „Į Planuojamos ūkinės veiklos, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas, rūšių sąrašą ar į Planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, rūšių sąrašą įrašytos planuojamos ūkinės veiklos keitimas ar išplėtimas, įskaitant esamų statinių rekonstravimą, gamybos proceso ir technologinės įrangos modernizavimą ar keitimą, gamybos būdo, produkcijos kiekio (masto) ar rūšies pakeitimą, naujų technologijų įdiegimą ir kitus pakeitimus, galinčius daryti neigiamą poveikį aplinkai, išskyrus 1 priedo 10 punkte nurodytus atvejus“.

Planuojamos ūkinės veiklos finansavimas

Dėl PŪV finansavimo planuojama kreiptis į ES struktūrinius fondus.

- 4. Planuojamos ūkinės veiklos fizinės charakteristikos: žemės sklypo plotas ir planuojama jo naudojimo paskirtis ir būdas (būdai), funkcinės zonos, planuojamas užstatymo plotas, numatomi statiniai, įrenginiai ir jų paskirtys, numatomi įrengti giluminiai gręžiniai, kurių gylis viršija 300 m, numatomi griovimo darbai, reikalinga inžinerinė infrastruktūra (pvz. inžineriniai tinklai (vandentiekio, nuotekų šalinimo, šilumos, energijos ir kt.) susisiekimo komunikacijos).**

Ūkio teritoriją kurioje laikomi galvijai sudaro du sklypai: Šimkaičių k. 11 ir Šimkaičių k. 14 (žr. 1 pav.).

Sklypas Šimkaičių k. 14 užima 3,5500 ha plotą. Sklypo naudojimo paskirtis – žemės ūkio, naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties sklypai. Sklypas asmeninės nuosavybės teise priklauso ūkininkui Egidijui Brazauskui. Sklype yra šie statiniai:

- 1) Pastatas – karvidė (1Ž1p; unikalus Nr. 4400-0536-8088). (**t.š. Nr. 601**). Pagrindinė naudojimo paskirtis - kita (fermų);
- 2) Pastatas – daržinė (2I1ž; unikalus Nr. 4400-0536-8125). Pagrindinė naudojimo paskirtis – kita (ūkio); Didžiojoje dalyje pastato yra įrengtos galvijų laikymo patalpos (**t.š. Nr. 602**);
- 3) kiti statiniai: skysto mėšlo rezervuaras (2400 m³) (**t.š. Nr. 604**), siloso tranšėjos (2 vnt.), vandens rezervuaras.

Sklype Šimkaičių k. 14 esantys pastatai ir kiti statiniai nuosavybės teise priklauso ūkininkui Egidijui Brazauskui.

Sklypas aplink pastatus, esančius Šimkaičių k. 11 yra formuojamas. Numatoma sklypo naudojimo paskirtis – žemės ūkio. Pagal 2015 m. Raseinių rajono bendrąjį planą (BP) Šimkaičių kaimas, tame tarpe ir nagrinėjama galvijų ūkio teritorija ilgalaikėje perspektyvoje patenka į vidutinio užstatymo statybų plėtros zoną, kurioje prioritetinga žemės naudojimo paskirtis yra žemės ūkio (detaliau žr. atrankos dokumento 19 punktą). Sklype yra šie statiniai:

- 1) Pastatas – administracinis pastatas (unikalus Nr. 7298-4005-7012). Pagrindinė naudojimo paskirtis – administracinė; Pastate įrengtos galvijų laikymo patalpos (**t.š. Nr. 603**). Galvijai laikomi ant gilaus kraiko.

2) Pastatas – dirbtuvės (unikalus Nr. 7298-4005-7023). Pagrindinė naudojimo paskirtis – gamybos, pramonės; Pastate laikomi pašarai;

3) Pastatas – dirbtuvės (unikalus Nr. 7298-4005-7034). Pagrindinė naudojimo paskirtis – gamybos, pramonės; Pastate laikoma žemės ūkio technika.

4) Pastatas – sandėlis (unikalus Nr. 7298-4005-7045). Pagrindinė naudojimo paskirtis – sandėliavimo; Pastate laikomi pašarai;

Formuojamame sklype Šimkaičių k. 11 esantys pastatai nuosavybės teise priklauso ūkininkui Egidijui Brazauskui.

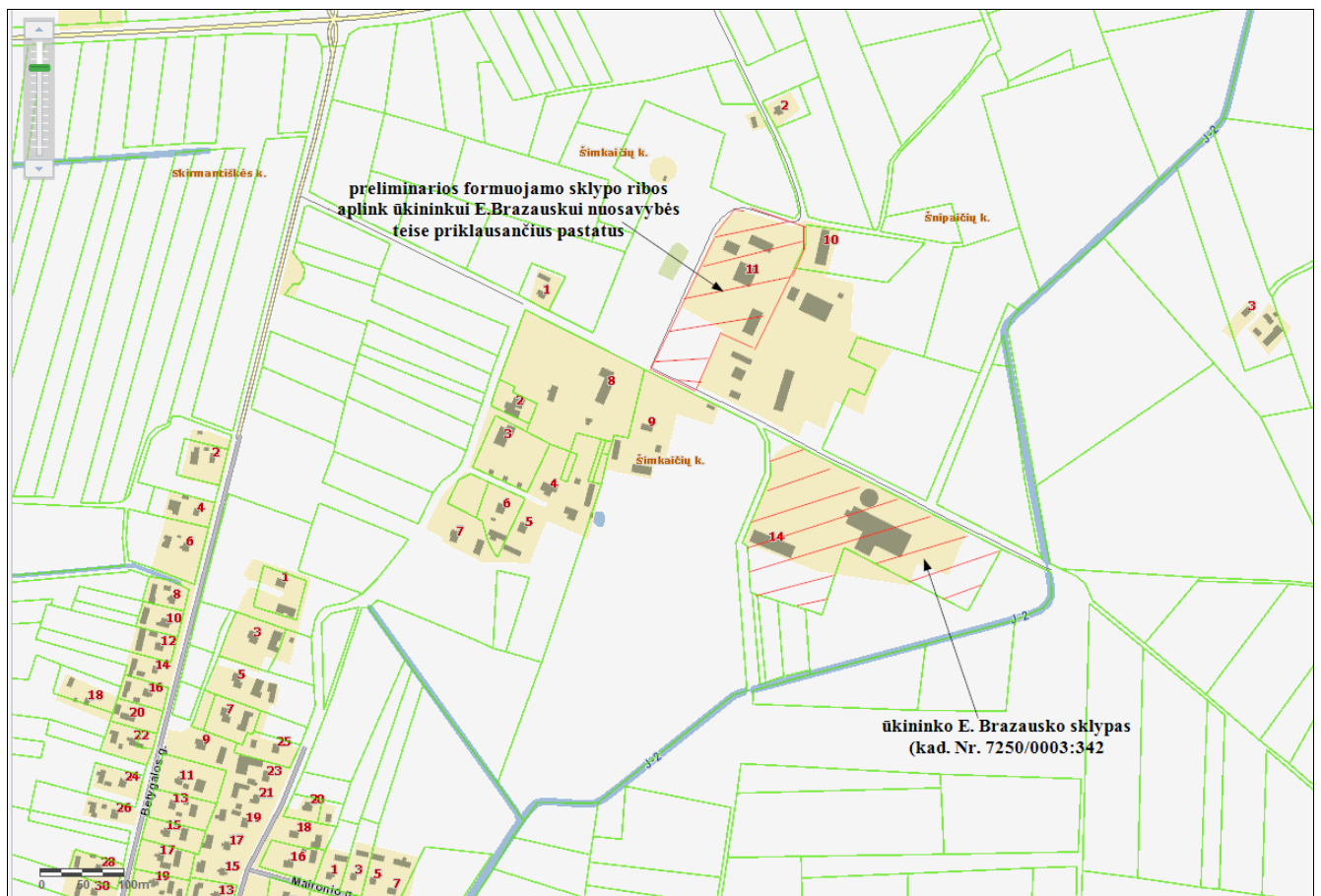
Sklypas Šimkaičių k. 14 šiaurės pusėje ribojasi su vietiniu keliuku, už kurio yra pievos, dirbami laukai. Iš rytų ir pietų pusių praeina upė J-2 (14010383), už kurios yra ganyklos, dirbami žemės ūkio laukai. Vakarų pusėje sklypas ribojasi su vietinės reikšmės keliu už kurio įsikūrusi ūkininko sodyba Šimkaičių k. 9 su dirbamais laukais.

Aplink ūkio pastatus esančius adresu Šimkaičių k. 11 formuojamas sklypas šiaurės pusėje ribojasi su dirbamais laukais ir sodyba Šnipaičių k. 2. Vakarų pusėje su dirbamais laukais. Pietuose su sodyba Šimkaičių k. 9. Rytuose su komunalinio ūkio pastatais.

Nagrinėjamo ūkio teritorijoje yra elektros, tinklai, vandens gręžinys, gamybinių nuotekų kanalizacijos tinklai (skysto mėšlo šalinimo kanalai iš tvarto į skysto mėšlo rezervuarą), buitinių nuotekų kaupimo rezervuaras. Naujų inžinerinių tinklų tiesti nenumatoma. Nauji privažiavimo keliai tiesiami nebus, bus naudojamosi esamais privažiavimo keliais ir esama kiemo teritorija.

Išrašas iš Nekilnojamojo turto registro apie įregistruotą sklypą ir sklypo planas pridedamas **2 priede**.

Išrašas iš Nekilnojamojo turto registro apie įregistruotus statinius pridedamas **3 priede**.

1 pav. Ūkininko Egidijaus Brazausko galvijų ūkio sklypų išsidėstymo schema, Šimkaičių k., Pajūrių sen. Raseinių r.

2 pav. Ūkininko Egidijaus Brazauskos galvijų ūkio pastatų ir įrenginių išsidėstymo schema, Šimkaičių k., Pagojukų sen. Raseinių r.

5. Planuojamos ūkinės veiklos pobūdis: produkcija, technologijos ir pajėgumai (planuojant esamos veiklos plėtrą nurodyti ir vykdomos veiklos technologijas ir pajėgumus).

Trumpas esamos ūkinės veiklos aprašymas:

Ūkininko Egidijaus Brazauskos ūkis yra Šimkaičių k., Pagojukų sen., Raseinių r. Ūkyje auginami pieniniai ir mėsiniai galvijai, užsiauginamas prieauglis (telyčaitės, buliukai). Ūkyje laikoma apie 450 vnt. galvijų, iš kurių melžiamų karvių skaičius yra apie 190 vnt.

Taip pat ūkyje užsiimama augalininkyste - auginami kviečiai, miežiai, kukurūzai, žirniai ir pupos. 2016 metams ūkis turi 117,92 ha nuosavų žemės ūkio naudmenų (ariamos žemės, pievų ir ganyklų), dar 377 ha žemės ūkio naudmenų nuomojama.

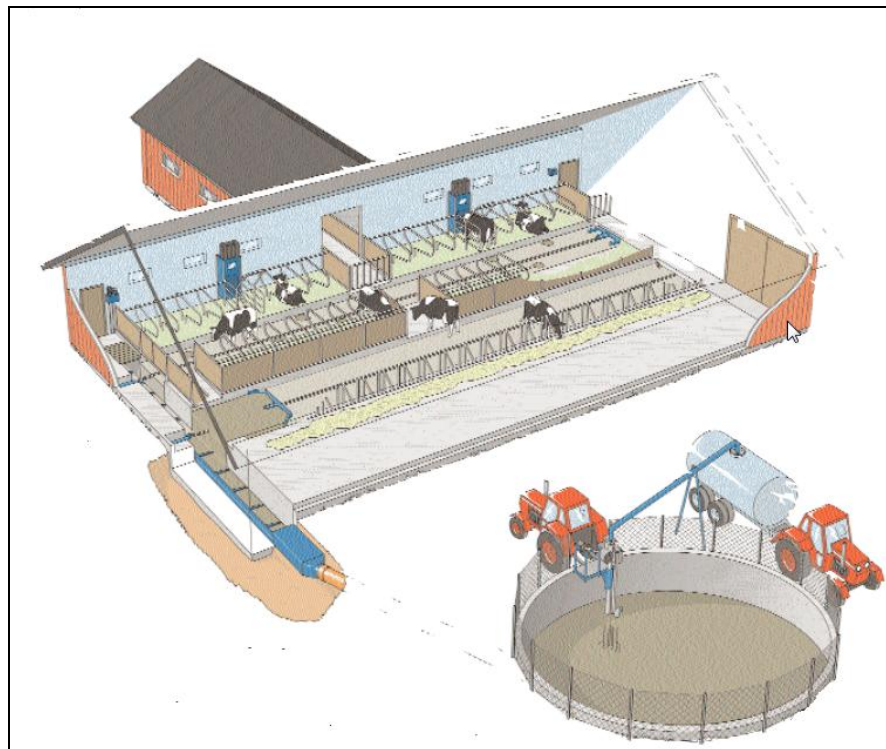
1 lentelė. Produkcija, tonomis / metus.

Produkcija	Pagaminta 2015 m., tonų	Numatoma pagaminti, tonų/metus
1	2	3
Žaliavinis pienas	872	975

2 lentelė. 2015 m. ūkyje laikomų galvijų skaičius.

Eil. Nr.	Gyvulių grupė	Gyvulių skaičius, vnt.	Sutartiniai gyvuliai (SG)	
			Vienas gyvūnas sudaro SG	Viso SG
1	2	3	4	5
1.	Galvijai virš 2 metų amžiaus	186	1	186
2.	Prieauglis (telyčaitės nuo 6 mėn. iki 2 metų)	213	0,7	149,1
3.	Prieauglis (telyčaitės, buliukai) iki 6 mėn.	77	0,25	19,25
	viso:	476		354,4

Ūkyje dirba 3 darbuotojai. Galvijai laikomi trijose karvidėse (nagrinėjamos kaip stacionarūs oro taršos šaltiniai Nr. 601; Nr. 602; Nr. 603). Tvartuose įrengtos girdyklos, gyvuliams įrengti gardai ir guoliavietės, natūrali vėdinimo sistema. Tvarte (t.š. Nr. 601) melžiamos karvės laikomos palaidos, nekreikiant. Skystas mėšlas ir srutos iš tvarto skreperiniais transporteriais sustumiamos į karvidės gale įrengtus skersinius kanalus, kuriais nuplaunamos į šalia karvidės pastato esančią siurblinę, kuriai prisipildžius persiurbiamos į 2400 m³ talpos skysto mėšlo kaupimo rezervuarą šalia karvidės pastato (t.š. Nr. 604). Rezervuaras yra pagamintas iš suvirintų metalinių lakštų, cilindro formos. Rezervuaras įrengtas taip, kad į jį nepatektų paviršinis ir požeminis gruntinis vanduo iš gretimų teritorijų, o iš rezervuaro į aplinką – srutos. Tam prie rezervuaro įrengtas kontrolinis drenažo šulinėlis skirtas stebėjimui ar skystas mėšlas ir srutos nepatenka į gruntinius vandenius.

3 pav. Skysto mėšlo tvarkymo sistema palaido laikymo karvidėje.

Dalyje tvarto (t.š. Nr. 601) laikomas prieauglis (telyčaitės ir buliukai iki 6 mėn. amžiaus). Prieauglis laikomas ant gilaus kraiko. Tvartuose (t.š. Nr. 602; 603) galvijai laikomi palaidi, ant gilaus kraiko. Tirštas mėšlas iš tvartų yra šalinamas mobilia technika į priekabą ir išvežamas tiesiai į tręšimo laukus, kur laikinai laikomas lauko rietuvėse.

Šiltuoju metu laiku galvijai ganomi ganyklose. Šaltuoju sezono metu pašarui naudojamas šienainis ir šienas.

Pagal didžiausią numatomą ūkyje laikyti galvijų skaičių (žr. 3 lentelę) ir taikomas mėšlo tvarkymo sistemas, apskaičiuota, kad per metus ūkyje susidarys 3476,88 m³ tirštojo mėšlo, 4194 m³ skystojo mėšlo ir 180 m³ plovimo nuotekų. Turimo 2400 m³ talpos rezervuaro pakanka per 6 mėnesius susikaupusiam skystam mėšlui ir plovimo nuotekoms išlaikyti. Susidarančio tiršto ir skysto mėšlo bei plovimo nuotekų skaičiuotė pridedama **5 priede**.

Skaičiuojant pagal Aplinkosaugos reikalavimus mėšlui tvarkyti (2005 m. liepos 14 d. LR žemės ūkio ir aplinkos ministrų įsakymas Nr. D1-367/3D-342), visam per metus ūkyje susidariusiam tirštam mėšlui ir skystam mėšlui paskleisti reikalingas ne mažesnis kaip 169,57 ha tręšiamų laukų plotas. E Brazausko ūkis disponuoja 494,92 ha žemės, tame tarpe 117,92 ha nuosavos, likę plotai nuomojami. Ūkio disponuojamos žemės plotas yra pakankamas per metus susidariusiam mėšlui paskleisti.

Skystasis mėšlas rezervuare kaupimo metu savaime išsisluoksniuoja į plutą, nuosėdas bei srutas. Juose nevienodai pasiskirsto biogeninės medžiagos (NPK), todėl skystas mėšlas prieš tręšimą bus permaišomas. Iš rezervuarų, siurblių pagalba, skystas mėšlas išpumpuojamas į srutovežį. Srutovežiu skystas mėšlas išvežamas į disponuojamus žemės ūkio laukus. Mėšlu bei srutomis 494,92 ha ploto laukai tręšiami šiltuoju metu laiku – nuo balandžio 1 d. iki gruodžio 1 d.

Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas:

Planuojama ūkinė veikla (toliau – PŪV) – galvijų ūkio modernizavimas. Numatoma įsigyti žemės ūkio technikos: plūgą, lygintuvą laukų paruošimui prieš sėją, trašų barstytuvą, mėšlo kratytuvą, du traktorius, cisterninę puspriekabę vandens atvežimui į ganyklas bei lankus ir matrasus galvijų guoliavietėms. Numatomas nežymus galvijų bandos didinimas iki 5 proc. skaičiuojant nuo 2015 m. laikomų galvijų skaičiaus (žr. 2 ir 3 lenteles). Naujų statinių statyti neplanuojama.

3 lentelė. Numatomas laikyti galvijų skaičius.

Eil. Nr.	Gyvulių grupė	Gyvulių skaičius, vnt.	Sutartiniai gyvuliai (SG)	
			Vienas gyvūnas sudaro SG	Viso SG
1	2	3	4	5
1.	Galvijai virš 2 metų amžiaus	197	1	197
2.	Prieauglis (telyčaitės, buliukai nuo 6 mėn. iki 2 metų)	241	0,7	168,7
3.	Prieauglis (telyčaitės, buliukai) iki 6 mėn.	62	0,25	15,5
	viso:	500		381,2

3 lentelė. Numatomo laikyti galvijų skaičiaus pasiskirstymas tvartuose.

Tvarto Nr.	Gyvulių grupė	Gyvulių skaičius, vnt.	Sutartiniai gyvuliai (SG)	
			Vienas gyvūnas sudaro SG	Viso SG
1	2	3	4	5
601	Melžiamos karvės	150	1	150
	Prieauglis (telyčaitės, buliukai) iki 6 mėn.	62	0,25	15,5

Tvarto Nr.	Gyvulių grupė	Gyvulių skaičius, vnt.	Sutartiniai gyvuliai (SG)	
			Vienas gyvūnas sudaro SG	Viso SG
	Prieauglis (telyčaitės, buliukai) nuo 6 mėn. iki 1 metų	30	0,7	21
602	Veršingos karvės	45	1	45
603	Prieauglis (telyčaitės, buliukai) nuo 6 mėn. iki 2 m.	211	0,7	147,7
	Buliai	2	1	2
viso:		500		381,2

6. **Žaliavų naudojimas; cheminių medžiagų ir preparatų (mišinių) naudojimas, įskaitant ir pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų naudojimą (nurodant jų pavojingumo klasę ir kategoriją); radioaktyviųjų medžiagų naudojimas; pavojingų (nurodant pavojingų atliekų technologinius srautus) ir nepavojingų atliekų (nurodant atliekų susidarymo šaltinį arba atliekų tipą) naudojimas; planuojamos ūkinės veiklos metu numatomas naudoti ir laikyti tokių žaliavų ir medžiagų preliminarus kieki.**

Ūkyje laikomų galvijų šėrimui naudojamas šienas, šienainis, kombinuoti pašarai, praturtinant racioną melasa, runkelių išspaudomis, laižoma druska ir kt. priedais. Ūkio disponuojamuose žemės plotuose užsiauginamos visos reikiamos grūdinės kultūros reikalingos pašarams praturtinti. Šiltuoju metu laiku galvijai ganomi ganyklose. Šaltuoju sezono metu pašarui pagrinde naudojamas šienainis ir šienas.

Silosas ūkyje negaminamas. Esamose silosinėse laikomi šienainio rulonai. Rulonuose spakuota žolė ilgiau išsilaiko šviežia ir yra mažiau dulkėta. Toks pašarų ruošimo ir laikymo būdas daro mažiausią neigiamą poveikį aplinkai.

Ūkyje naudojami rūgštiniai melžimo įrangos plovikliai be chloro, spenių dezinfektantas jodo pagrindu ir tešmens putos natūralių medžiagų pagrindu. Pavojingų (toksiškų, kancerogeninių, teratogeninių ir mutageninių) sudėtinių dalių turinčios cheminės medžiagos ir preparatai nenaudojami. Radioaktyvios medžiagos nenaudojamos ir nesaugojamos. Naudojamų preparatų saugos duomenų lapai pridedami **8 priede**.

7. **Gamtos išteklių (natūralių gamtos komponentų), visų pirma vandens, žemės, dirvožemio, biologinės įvairovės naudojimo mastas ir regeneracinis pajėgumas (atsistatymas).**

Aspektas neaktualus, nes naujų statinių statyba neplanuojama, žemės darbai nenumatomi.

8. **Energijos išteklių naudojimo mastas, nurodant kuro rūšį.**

Elektros ir šiluminė energija ūkyje gaminama nebus, buitinės patalpos šildomos elektra. Elektra tiekama iš AB "Lesto" elektros skirstomųjų tinklų. Žemės ūkio technikai naudojamas žymėtasis dyzelinas perkamas degalinėse.

9. **Pavojingų, nepavojingų ir radioaktyviųjų atliekų susidarymas, nurodant, atliekų susidarymo vietą, kokios atliekos susidaro (atliekų susidarymo šaltinis arba atliekų tipas), preliminarų jų kiekį, jų tvarkymo veiklos rūšis.**

Ūkyje laikomos melžiamos karvės ir auginamas prieauglis (telyčaitės, buliukai) taip pat auginami pašarai. Susidaro kritusių gyvulių atliekos ir mėšlas bei srutos.

Skystasis mėšlas kaupiamas 2400 m³ talpos skysto mėšlo rezervuare, esančiama šalia karvidės. Rezervuaras yra cilindro formos iš metalinių suvirintų lakštų. Rezervuaras įrengtas taip, kad į juos negali patekti paviršinis ir požeminis gruntinis vanduo iš gretimų teritorijų, o iš rezervuaro į aplinką – srutos. Prie rezervuaro įrengta po kontrolinius šulinys, nuotėkiui stebėti.

Pagal didžiausią numatomą ūkyje laikyti galvijų skaičių (žr. 3 lentelę) ir taikomas mėšlo tvarkymo sistemas, apskaičiuota, kad per metus ūkyje susidarys 3476,88 m³ tirštojo mėšlo, 4194 m³ skystojo mėšlo ir 180 m³ plovimo nuotekų. Turimo 2400 m³ talpos rezervuaro pakanka per 6 mėnesius susikaupusiam skystam mėšlui ir plovimo nuotekoms išlaikyti. Susidarančio tiršto ir skysto mėšlo bei plovimo nuotekų skaičiuotė pridedama **5 priede**.

Tirštas mėšlas iš gilaus kraiko tvartų yra šalinamas mobilia technika į priekabą ir išvežamas tiesiai į tręšimo laukus, kur laikinai laikomas lauko rietuvėse. Mėžimas vykdomas tik tręšimo sezono metu. Vėlyvasis mėžimas (prieš žiemą) atliekamas rudenį iki tręšimo sezono pabaigos, ankstyvasis mėžimas (po žiemos sezono) atliekamas pavasarį, prasidėjus tręšimo sezonui. Sausesnėse dirvose tirštas mėšlas iškarto iškratomas laukuose, kur numatomos sėti tokio tręšimo reikalaujančios žemės ūkio kultūros, arba laikinai laikomas tręšimo laukuose lauko rietuvėse vadovaujantis šiais reikalavimais:

- lauko rietuvės vieta parenkama aukštesnėje reljefo vietoje, neapsemiamoje pavasario polaidžio bei liūčių metu;

- aikštelė iš visų pusių apjuosama ne žemesniu kaip 50 cm aukščio žemių pylimu;

- prieš kraunant mėšlą, aikštelėje supilamas 50 cm aukščio orasausių durpių, pjuvenų arba 70 cm smulkintų šiaudų ar medžių lapų pasluoksnis, skirtas srutomis absorbuoti

- tirštas mėšlas lauko rietuvėse laikomas ne ilgiau kaip 6 mėnesius.

Iš rezervuaro, siurblių pagalba, srutos išpumpuojamos į srutovežį. Srutovežiu skystas mėšlas išvežamas į dirbamus žemės ūkio laukus.

Skaiciuojant pagal Aplinkosaugos reikalavimus mėšlui tvarkyti (2005 m. liepos 14 d. LR žemės ūkio ir aplinkos ministrų įsakymas Nr. D1-367/3D-342), visam per metus ūkyje susidariusiam tirštam mėšlui ir skystam mėšlui paskleisti reikalingas ne mažesnis kaip 169,57 ha tręšiamų laukų plotas. E Brazausko ūkis disponuoja 494,92 ha žemės, iš jos 117,92 ha sudaro nuosava žemė, likę plotai nuomojami. Ūkio disponuojamos žemės plotas yra pakankamas per metus susidariusiam mėšlui paskleisti.

4 lentelė. Atliekų susidarymas.

Kodas	Atliekos pavadinimas	Tikslus atliekos pavadinimas	Susidarymo šaltinis	Pavojingų atliekų technologinio srauto žymėjimas ir pavadinimas (pagal Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisykles)
1	2	3	4	5
02 01 02	Gyvūnų audinių atliekos	kritę gyvuliai	Karvidės	nepavojingos
02 01 06	Gyvūnų ekskrementai, šlapimas ir mėšlas, srutos, atskirai surinkti ir tvarkomi už susidarymo vietos	Tirštas ir skystas mėšlas	Karvidės	nepavojingos
20 03 01	Mišrios komunalinės	Mišrios	Buitinės	nepavojingos

	atliekos	komunalinės atliekos	patalpos	
16 01 03	Naudotos padangos	Naudotos padangos	Technikos priežiūra, remontas	nepavojingos
16 01 07*	Tepalų filtrai	Tepalų filtrai	Technikos priežiūra, remontas	TS-10 Naudoti netinkamos transporto priemonės ir jų atliekos
16 06 01*	Švino akumulatoriai	Švino akumulatoriai	Technikos priežiūra, remontas	TS-06 Baterijų ir akumuliatorių atliekos
15 02 02*	Absorbentai, filtrų medžiagos, pašluostės, apsauginiai drabužiai, užteršti pavojingomis cheminėmis medžiagomis	tepaluotos pašluostės	Technikos priežiūra, remontas	TS-03 Naftos produktais užteršti dumblai, gruntai ir atliekos
13 02 08*	Kita variklio, pavarų dėžės ir tepalinė alyva	Tepalinė alyva	Technikos priežiūra, remontas	TS-02 Alyvų atliekos
20 01 21*	Dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio (dienos šviesos lempos)	Dienos šviesos lempos	Patalpų apšvietimas	TS-13 Atliekos, kuriose yra gyvsidabrio
20 03 04	Septinių rezervuarų dumblas	Septinių rezervuarų dumblas	Buitinių nuotekų kaupimo rezervuaro eksploatacija	nepavojingos
15 01 02	Plastikinės (kartu su PET) pakuotės	Plastikinės pakuotės, plėvelė	panaudota plėvelė nuo šienainio, plastikinė pakuotė	nepavojingos

Kritę gyvuliai saugiai utilizuojami, perduodant į UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“. Pavojingos atliekos ūkyje laikomos ne ilgiau kaip pusę metų nuo jų susidarymo, o nepavojingos – ne ilgiau kaip metus nuo jų susidarymo. Visos pavojingos atliekos laikomos uždaruose sandariuose kontaineriuose, tam skirtoje zonoje, esančioje žemės ūkio technikos garažo patalpose. Visos susidarantios atliekos pagal sutartis perduodamos tokias atliekas galinčioms priimti įmonėms, registruotoms valstybiniame atliekų tvarkytojų registre.

10. Nuotekų susidarymas, preliminarus jų kiekis, jų tvarkymas.

Ūkyje susidaro buitinės, gamybinės ir paviršinės nuotekos.

Buitinės nuotekos:

Ūkyje dirba 3 darbuotojai. Buitinių kanalizacijos tinklų nėra. Buitinėse patalpose susidariusios nuotekos savitaka suteka į 10 m³ talpos buitinių nuotekų surinkimo rezervuarą. Numatoma, kad vienam darbuotojui per parą susidarys iki 30 l/nuotekamojo vandens. Metinis buitinių nuotekų kiekis sudarys: (0,03 m³/parą x 3 darbuotojų) x 365 = 33 m³ / metus. Rezervuarui prisipildžius nuotekos, pagal poreikį, išsiurbiamos ir išvežamos šias atliekas tvarkančių įmonių į artimiausius centralizuotus nuotekų valymo įrenginius.

Gamybinės nuotekos:

Nuotekos nuo melžimo aikštelių grindų ir įrangos plovimo nuvestos į 20 m³ talpos rezervuarą iš kurio srutovežio pagalba išpumpuojamos į skysto mėšlo rezervuarą.

Silosas ūkyje negaminamas, todėl nuotekos (siloso sultys) nesusidaro. Šiltuoju sezono metu galvijai ganomi ganyklose. Šaltuoju sezonu naudojamas į plėvelę supakuotas šienainis.

Paviršinės nuotekos:

Ūkio teritorijoje paviršinių (lietaus) kanalizacijos tinklų nėra. Ūkio teritorija aplink pastatus ir vidiniai susiekimo keliukai padengti sutankinto žvyro danga. Paviršinės nuotekos nuo pastatų stogų nuvedamos ir susigeria į žaliuosius plotus. Privažiavimo keliukas prie skysto mėšlo rezervuaro padengtas žvyro danga. Prie rezervuaro įrengta 28 m² betonine danga padengta aikštelė (žr. 4 priedą – skysto mėšlo rezervuaro dangų schemą). Betoninė aikštelė įrengta su nuolydžiu į centre esančias groteles. Paviršinės nuotekos nuo betoninės aikštelės ar siurbimo metu (pvz. trūkus perpumpavimo žarnai, ar esant nesandarumui) išsiliejusios srutos per groteles gali nutekėti į srutų siurblinę iš kur nuotekos išpumpuojamos atgal į skysto mėšlo rezervuarą.

11. Cheminės taršos susidarymas (oro, dirvožemio, vandens teršalų, nuosėdų susidarymas, preliminarus jų kiekis) ir jos prevencija.

Galvijų laikymo metu iš karvidžių į aplinkos orą patenka amoniakas, kietosios dalelės ir kvapai. Iš skysto mėšlo rezervuaro – amoniakas ir kvapai.

Galvijų auginimo metu į aplinkos orą išsiskiriančių teršalų kiekiai paskaičiuoti vadovaujantis Europos aplinkos agentūros į atmosferą išmetamų teršalų apskaitos metodika (šaltinis: *angl. EMEP CORINAIR 3.B Manure management Group 10: Agriculture Tier 1, tables 3-1; 3-3*).

Amoniako emisijos pasiskirstymas (t.y. kiek amoniako išsiskiria iš tvartų, kiek iš srutų rezervuaro, o kiek tręšimo metu) vertintas pagal Europos aplinkos agentūros į atmosferą išmetamų teršalų apskaitos metodiką (šaltinis: *angl. EMEP/CORINAIR Emission Inventory Guidebook, 2009, chapter 10 „Manure management regarding nitrogen compounds“ table 4-1, <http://www.eea.europa.eu/publications/EMEP/CORINAIR5/page019.html>*).

Į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekio skaičiuotė pridedama **6 priede**.

Esami oro taršos šaltiniai:

Ūkyje galvijai auginami trijose (3) karvidėse, kurios nagrinėjamos kaip stacionarūs neorganizuoti (plotiniai) oro taršos šaltiniai Nr. 601, Nr. 602 ir Nr. 603 ir vienas skysto mėšlo (srutų) rezervuaras (t.š. Nr. 604) (žr. **4 pav.**). Karvidėse galvijai laikomi maždaug pusę metų, t.y. šaltuoju sezono metu - nuo spalio iki balandžio mėnesio. Pastatuose kuriuose laikomi galvijai įrengta natūrali ventiliacija. Visos karvidės vertintos kaip neorganizuoti plotiniai taršos šaltiniai (priimtas blogesnis variantas, nes visos karvidės yra pusiau uždaro tipo ir reguliariai valomos).

Nauji oro taršos šaltiniai: nenumatomi.

Skaičiavimo būdu nustatytas metinis į atmosferą išmetamo amoniako kiekis iš karvidžių sudarys 2,0141 t., kietųjų dalelių – 0,1905 t. Metinis skysto mėšlo laikymo metu į atmosferą išmetamo amoniako kiekis sudarys 0,9078 t.

Tirštas mėšlas ūkio teritorijoje nelaikomas, o išstumiamas iš karvidžių, pakraunamas į priekabą ir išvežamas į tręšimo laukus, kur laikinai kaupiamas lauko rietuvėse.

4 pav. Egidijaus Brazausko galvijų ūkio stacionarių aplinkos oro taršos šaltinių išsidėstymo schema, Šimkaičių k., Pagojukų sen., Raseinių r.

5 lentelė. Stacionarių oro taršos šaltinių fiziniai duomenys*.

Taršos šaltiniai					Išmetamųjų dujų rodikliai pavyzdžio paėmimo (matavimo) vietoje			Teršalų išmetimo trukmė, val./metus
Pavadinimas	Nr.	Koordinatės (X;Y)	Aukštis, m	Išmetimo angos matmenys	Srauto greitis, m/s	Temperatūra, °C	Tūrio debitas, Nm ³ /s	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Karvidė (melžiamos karvės, prieauglis iki 6 mėn. amžiaus, prieauglis nuo 6 mėn. iki 1 metų amžiaus)	601	459559; 6143852 459628; 6143815 459610; 6143780 495540; 6143817	3,89	- (ištraukimo ventiliatorių nėra)	5,0	0	-	4380**
Karvidė (užtrūkusios veršingos telyčios)	602	459444; 6143792 459450; 6143808 459482; 6143794 459476; 6143799	4,5	- (ištraukimo ventiliatorių nėra)	5,0	0	-	8760
Karvidė (buliai, telyčaitės nuo 1 – 2 m).	603	459404; 6144064 459417; 6144091 459443; 6144081 459431; 6144053	4,5	- (ištraukimo ventiliatorių nėra)	5,0	0	-	4380**
Skysto mėšlo rezervuaras	604	459573; 6143854	6,5	22,8	5,0	0	-	8760

Pastabos:

*- lentelėje pateikiami esami oro taršos šaltiniai. Naujų oro taršos šaltinių nenumatoma.

** - galvijai karvidėse laikomi šaltuoju sezono metu nuo spalio iki balandžio mėn.

6 lentelė. Tarša į aplinkos orą.

Cecho ar kt. Pavadinimas arba Nr.	Taršos šaltiniai		Teršalai		Esama tarša 2015 m.				Numatoma tarša		
	Pavadinimas	Nr.	Pavadinimas	Kodas	Vienkartinis dydis			metinė, t/metus	Vienkartinis dydis		metinė, t/metus
					vnt.	vidutinė	maksim ali		vnt.	vidutinė	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Karvidė	Karvidė (melžiamos karvės, prieauglis iki 6 mėn. amžiaus, prieauglis nuo 6 mėn. iki 1 metų amžiaus)	601	Amoniakas (NH ₃)	134	g/s		-	1,1413	g/s	0,0760*	1,1979*
			Kietosios dalelės (KD ₁₀)	4281	g/s		-	0,0576	g/s	0,0038	0,0597
			Kietosios dalelės (KD _{2,5})	4281	g/s		-	0,0377	g/s	0,0025	0,0390
Karvidė	Karvidė (užtrūkusios veršingos telyčios)	602	Amoniakas (NH ₃)	134	g/s		-	0,4483	g/s	0,0145*	0,4585*
			Kietosios dalelės (KD ₁₀)	4281	g/s		-	0,0277	g/s	0,0009	0,0284
			Kietosios dalelės (KD _{2,5})	4281	g/s		-	0,0180	g/s	0,0006	0,0185
Karvidė	Karvidė (buliai, prieauglis nuo 6 mėn iki 2 m.)	603	Amoniakas (NH ₃)	134	g/s		-	0,3231	g/s	0,0227*	0,3577*
			Kietosios dalelės (KD ₁₀)	4281	g/s		-	0,0263	g/s	0,0018	0,0291
			Kietosios dalelės (KD _{2,5})	4281	g/s		-	0,0175	g/s	0,0012	0,0194
					Iš viso pagal veiklos rūšį:			2,0975	Iš viso pagal veiklos rūšį:		2,2082
Skysto mėšlo rezervuaras	Skysto mėšlo rezervuaras	604	Amoniakas (NH ₃)	134	g/s		-	0,8473	g/s	0,0288**	0,9078**
					Iš viso pagal veiklos rūšį:			0,8473	Iš viso pagal veiklos rūšį:		0,9078
					Iš viso įrenginiui:			2,9448	Iš viso įrenginiui:		3,1160

Pastabos:

* - Tvirtų patalpų išpurškimas probiotiniais preparatais mažina amoniako emisiją iš tvirtų, tačiau skaičiuojant amoniako išmetimus iš tvirtų priimtas blogiausias variantas, kad probiotikai nenaudojami.

** - Įvairūs skysto mėšlo rezervuarų dengimo variantai (tentas, įvairios plaukiojančios dangos (šiaudai, aliejus ir pan.), natūrali pluta) mažina amoniako emisiją iš rezervuarų. Ūkyje esantis skysto mėšlo rezervuaras nedengiamas. Rezervuaro paviršiuje natūraliai nusistovi sutirštėjusio mėšlo pluta, tačiau ji suardoma kai išmaišomas rezervuaro turinys, t.y. atėjus laikui pasiurbti srutas iš rezervuaro į srutovežius. Todėl amoniako emisijos sumažėjimas iš skysto mėšlo rezervuaro nevertinamas.

7 lentelė. Į aplinkos orą numatomi išmesti teršalai.

Iš stacionarių taršos šaltinių į aplinkos orą išmetami teršalai			
Teršalų pavadinimai	Teršalų kodai	Esama tarša, t/m.	Numatoma tarša, t/m.
1	2	3	4
Kietosios dalelės (KD ₁₀) (C)	4281	0,1116	0,1172
Kietosios dalelės (KD _{2,5}) (C)	4281	0,0732	0,0769
Amoniakas	134	2,7600	2,9219
Iš viso:		2,9448	3,1160

Išvada: Dėl planuojamo galvijų skaičiaus padidėjimo 5 proc. bendras iš stacionarių oro taršos šaltinių išmetamų teršalų kiekis padidės nuo 2,9448 t/metus iki 3,1160 t/metus. Esant planuojamai situacijai, į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekiai padidės nežymiai.

Ūkyje taikomos šios teršalų išleidžiamų į aplinką mažinimo priemonės:

- buitinės nuotekos kaupiamos rezervuare. Rezervuarui prisipildžius nuotekos, pagal poreikį, išsiurbiamos ir išvežamos šias atliekas tvarkančių įmonių į artimiausius centralizuotus nuotekų valymo įrenginius;
- plovimo nuotekos iš melžimo vietų ir melžimo įrangos išleidžiamos į skysto mėšlo rezervuarą.

12. Fizikinės taršos susidarymas (triukšmas, vibracija, šviesa, šiluma, jonizuojančioji ir nejonizuojančioji (elektromagnetinė) spinduliuotė) ir jos prevencija.

Vibracijos, šviesos, šilumos jonizuojančios ir nejonizuojančios spinduliuotės planuojama veikla nesukels. Nauji triukšmo šaltiniai nenumatomi. Prognozuojamas triukšmo lygis kartu su foniniu triukšmu artimiausių gyvenamųjų namų aplinkoje, neviršys HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje” nustatytų ekvivalentinių garso slėgio lygių (dBA): nuo 6 iki 18 val. 65 dBA, nuo 18 iki 22 val. 60 dBA ir nuo 22 iki 6 val. 55 dBA. Artimiausia gyvenamoji aplinka į viršnorminio triukšmo zoną nepateks.

13. Biologinės taršos susidarymas (pvz., patogeniniai mikroorganizmai, parazitiniai organizmai) ir jos prevencija.

Ūkyje griežtai vykdoma kenkėjų kontrolė, patalpų priežiūra, gyvulių priežiūra ir gydymas. Kritę gyvuliai saugiai utilizuojami, perduodant į UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“.

Didžioji dalis mėšle esančių mikroorganizmų yra nepatogeniški saprofitai, termofilai, įprastomis sąlygomis žmonėms ir gyvūnams infekcinių ligų nesukelia. Dėl minėtų priemonių ir technologinio proceso ypatumų užsikrėtimas biologiniais teršalais neįmanomas.

14. Planuojamos ūkinės veiklos pažeidžiamumo rizika dėl ekstremaliųjų įvykių (pvz., gaisrų, didelių avarijų, nelaimių (pvz., potvynių, jūros lygio kilimo, žemės drebėjimų)) ir (arba) susidariusių ekstremaliųjų situacijų, įskaitant tas, kurias gali lemti klimato kaita; ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų tikimybė ir jų prevencija.

Ūkis nėra įtrauktas į potencialiai pavojingų objektų sąrašą, patvirtintą LR aplinkos ministro 2002 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. 539 (su vėlesniais pakeitimais), kuriuose įvykus avarijai gali būti padaryta labai didelė žala gyventojams ir aplinkai.

Pagrindiniai galvijų ūkyje numatomi rizikos objektai yra: elektros tinklas, skysto mėšlo kaupimo rezervuaras ir infekcijos protrūkio metu kritę gyvuliai. Prie metalinio 2400 m³ talpos skysto mėšlo rezervuaro įrengtas kontrolinis drenažo šulinys stebėjimui ar nepatenka srutos į gruntinius vandenius. Taip pat nuolat stebimas rezervuaro skysto mėšlo lygis. Gaisrų ir kitų ekstremaliųjų situacijų (avarijų) tikimybė yra minimali, nuolat prižiūrima, kad būtų laikomasi darbų saugos ir geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų.

15. Planuojamos ūkinės veiklos rizika žmonių sveikatai (pvz., dėl vandens ar oro užterštumo).

Ūkio veiklos rizika paviršinio vandens telkiniams ir gruntiniam vandeniui minimali, nes:

- Skystasis mėšlas kaupiamas skysto mėšlo rezervuare (1 vnt. 2400 m³ talpos). Prie rezervuaro įrengtas kontrolinis drenažo šulinys, stebėjimui, kad iš rezervuaro į aplinką (gruntą ir požeminius vandenius) nepatektų skystas mėšlas.
- Tirštas mėšlas iš gilaus kraiko tvartų ūkio teritorijoje nelaikomas. Mėžimas vykdomas tik tręšimo sezono metu. Vėlyvasis mėžimas (prieš žiemą) atliekamas rudenį iki tręšimo sezono pabaigos, ankstyvasis mėžimas (po žiemos sezono) atliekamas pavasarį, prasidėjus tręšimo sezonui. Tirštas mėšlas iš gilaus kraiko tvartų sukraunamas į traktorinę priekabą ir išvežamas tiesiai į tręšimo laukus. Sausesnėse dirvose tirštas mėšlas iškart iškratomas laukuose, kur numatomos sėti tokio tręšimo reikalaujančios žemės ūkio kultūros, arba laikinai laikomas tręšimo laukuose lauko rietuvėse, vadovaujantis šiais reikalavimais:

lauko rietuvės vieta parenkama aukštesnėje reljefo vietoje, neapsemiamoje pavasario polaidžio bei liūčių metu;

aikštelė iš visų pusių apjuosama ne žemesniu kaip 50 cm aukščio žemių pylimu;

prieš kraunant mėšlą, aikštelėje supilamas 50 cm aukščio orausių durpių, pjuvenų arba 70 cm smulkintų šiaudų ar medžių lapų pasluoksnis, skirtas srutomis absorbuoti;

tirštas mėšlas rietuvėse laikomas ne ilgiau kaip 6 mėnesius.

- Nagrinėjama ūkio teritorija bei su ūkiu besiribojančios teritorijos nepatenka į saugomų gamtinių teritorijų, centralizuotų vandenviečių bei jų apsaugos zonų ribas, kuriuose būtų draudžiama tokia ūkinė veikla. Artimiausia nagrinėjamai ūkio teritorijai centralizuota gėlo geriamojo vandens vandenvietė – Skirmantiškės vandenvietė (Nr. 4799 žemės gelmių registre). Vandenvietė yra Skirmantiškės kaime ir nutolusi nuo nagrinėjamo preliminaros formuojamo ūkio sklypo (adresu Šimkaičių k. 11) ribos apie 100 metrų, šiaurės vakarų kryptimi (žr. 9 pav.). Vandenvietė yra naudojama, aprūpina geriamuoju vandeniu Skirmantiškės, Šimkaičių ir aplinkinius kaimus. Remiantis GEOLIS Skirmantiškės vandenvietės požeminio vandens išteklių neapbruoti, sanitarinė zona nenustatyta.
- Ūkio veiklos rizika žmonių sveikatai minimali, nes Nagrinėjama galvijų ūkio teritorija yra Šimkaičių k., Pajūrio sen. Raseinių r. Artimiausios tankiai apgyvendintos vietovės yra: į pietvakarių pusę apie 150 metrų atstumu nuo ūkio pastatų nutolę Šimkaičių kaimo gyvenamieji namai. Skirmantiškės kaimas (Betygalos gatvės individualūs gyvenamieji namai), nutolęs apie 600 metrų pietvakarių kryptimi nuo nagrinėjamo ūkio. Šiltuoju metu laiku gyvuliai tvartuose nelaikomi, išgenami į ganyklas. Esant didžiausiam ūkyje laikomų galvijų skaičiui ir nepalankiausioms taršos sklaidai oro sąlygoms, sumodeliuota amoniako, kietųjų dalelių ir kvapo koncentracija aplinkos ore už ūkio teritorijos ribų neviršys teisės aktuose nustatytų ribinių verčių, todėl planuojama veikla įtakos aplinkinių gyventojų sveikatai neturės (detaliau žr. 28.5 p.).

16. Planuojamos ūkinės veiklos sąveika su kita vykdoma ūkine veikla ir (arba) pagal teisės aktų reikalavimus patvirtinta ūkinės veiklos (pvz., pramonės, žemės ūkio) plėtra gretimose teritorijose (pagal patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus).

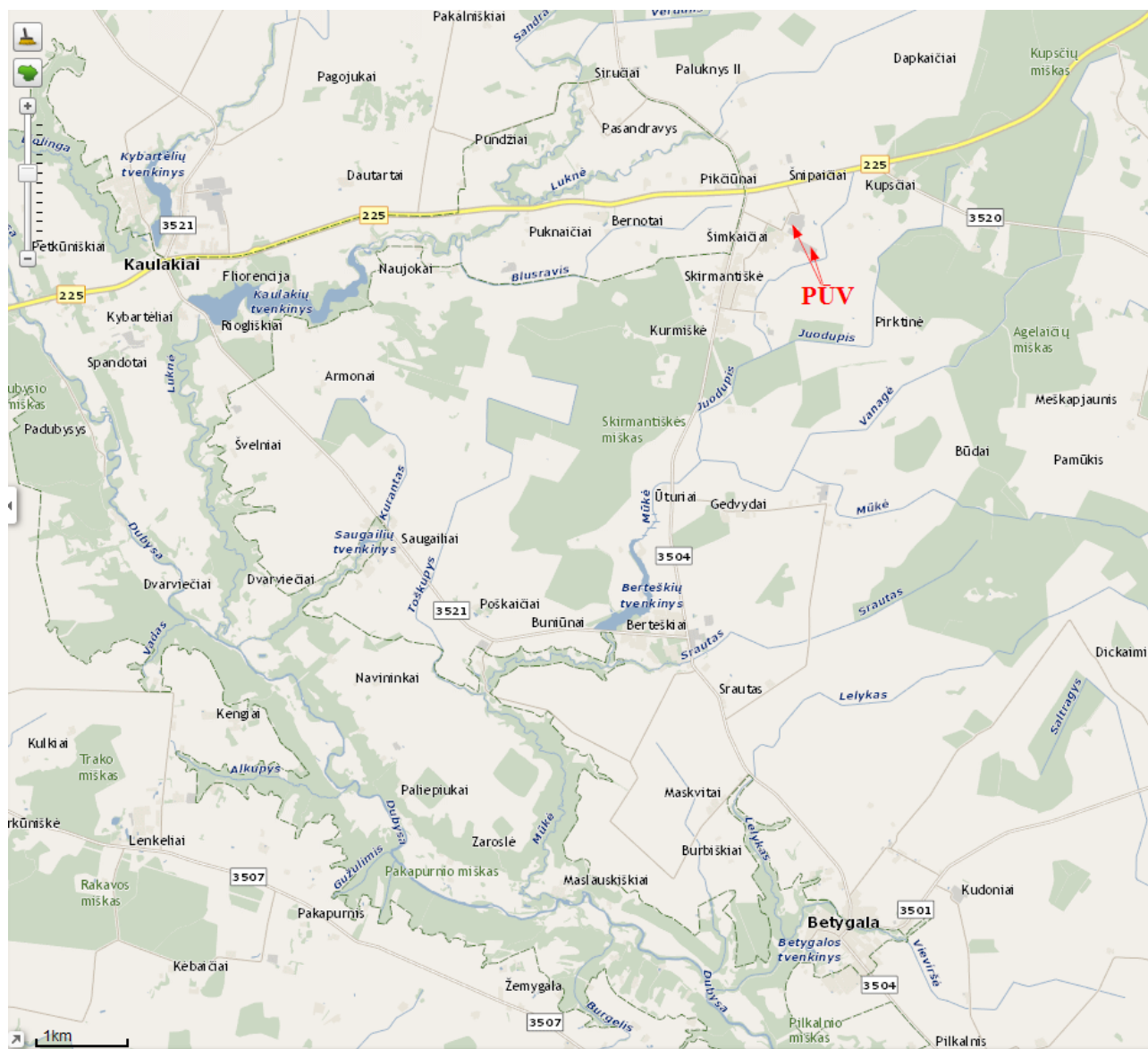
Galima sąveika su kita apylinkėse planuojama ūkine veikla nenumatoma.

17. Veiklos vykdymo terminai ir eiliškumas, numatomas eksploatacijos laikas.
Ūkio modernizavimą numatoma įgyvendinti gavus ES paramos fondų lėšas.

III. INFORMACIJA APIE VIETĄ, KURIOJE NUMATOMA VYKDYTI PLANUOJAMĄ ŪKINĘ VEIKLĄ

18. Planuojamos ūkinės veiklos vieta (adresas) pagal administracinius teritorinius vienetus, jų dalis ir gyvenamąsias vietas (apskritis, savivaldybė, seniūnija, miestas, miestelis, kaimas, viensėdis, gatvė); teritorijos, kurioje planuojama ūkinė veikla, žemėlapis su gretimybėmis ne senesnis kaip 3 metų (ortofoto ar kitame žemėlapyje, kitose grafinės informacijos pateikimo priemonėse apibrėžta planuojama teritorija, planų mastelis pasirenkamas atsižvelgiant į planuojamos teritorijos ir teritorijos, kurią planuojama ūkinė veikla gali paveikti, dydžius); informacija apie teisę valdyti, naudoti ar disponuoti planuojamos teritorijos žemės sklypą (privati, savivaldybės ar valstybinė nuosavybė, sutartinė nuoma); žemės sklypo planas, jei parengtas.

Nagrinėjama galvijų ūkio teritorija yra Šimkaičių k., Pagojukų sen. Raseinių r. Artimiausios tankiai apgyvendintos vietovės yra: į pietvakarių pusę apie 150 metrų atstumu nuo ūkio pastatų nutolę Šimkaičių kaimo gyvenamieji namai. Skirmantiškės kaimas (Betygalos gatvės individualūs gyvenamieji namai), nutolęs apie 600 metrų pietvakarių kryptimi nuo nagrinėjamo ūkio.

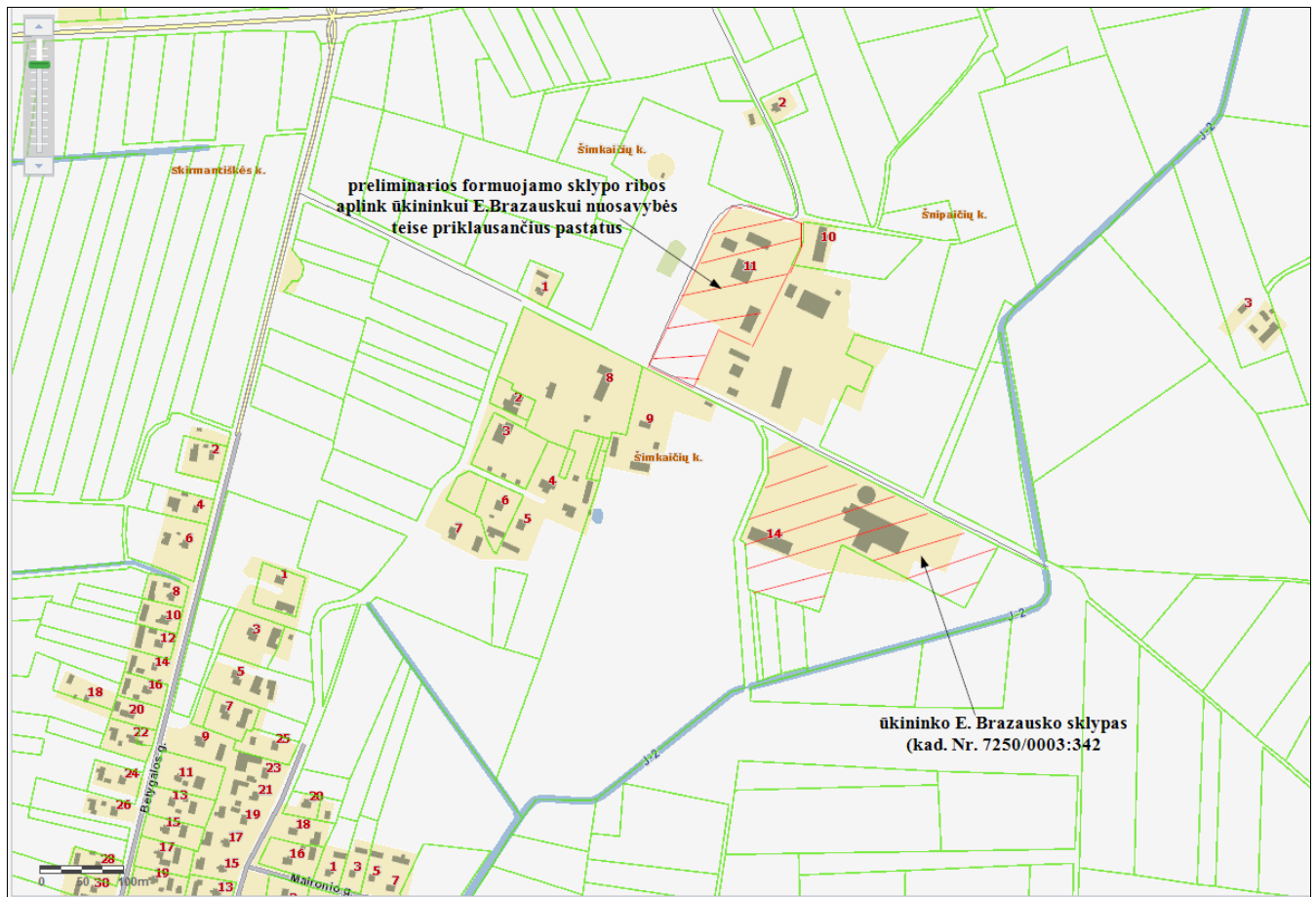
5 pav. Egidijaus Brazausko galvijų ūkio padėties vietovėje planas.

Informacija apie žemėnaudą, teritorijų planavimo dokumento sprendiniai

Ūkio teritoriją kurioje laikomi galvijai sudaro du sklypai: Šimkaičių k. 11 ir Šimkaičių k. 14 (žr. 1 pav.).

Sklypas Šimkaičių k. 14 užima 3,5500 ha plotą. Sklypo naudojimo paskirtis – žemės ūkio, naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties sklypai. Sklypas asmeninės nuosavybės teise priklauso ūkininkui Egidijui Brazauskui.

Sklypas aplink pastatus, esančius Šimkaičių k. 11 yra formuojamas. Numatoma sklypo naudojimo paskirtis – žemės ūkio.

6 pav. Egidijaus Brazauskos galvijų ūkio teritorija.

19. Planuojamos ūkinės veiklos sklypo ir gretimų žemės sklypų ar teritorijų funkcinis zonavimas ir teritorijos naudojimo reglamentas (pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir būdas (būdai), nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, vyraujančių statinių ar jų grupių paskirtis) pagal patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus. Informacija apie vietovės infrastruktūrą, urbanizuotas teritorijas (gyvenamąsias, pramonines, rekreacines, visuomeninės paskirties), esamus statinius ir šių teritorijų ir (ar) statinių atstumus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos (objekto ar sklypo, kai toks suformuotas, ribos).

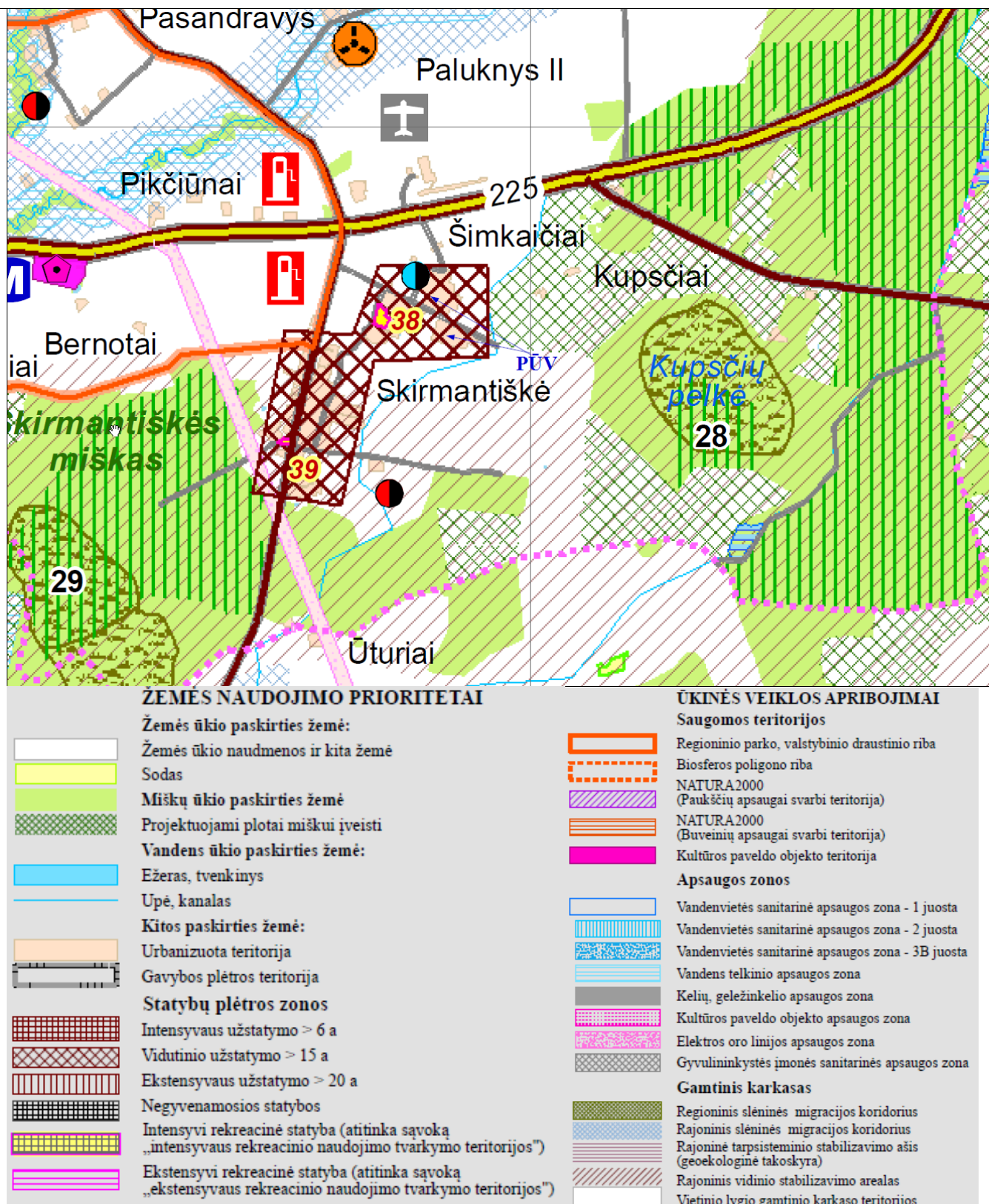
Pagal 2015 m. Raseinių rajono bendrąjį planą (BP) Šimkaičių kaimas, tame tarpe ir nagrinėjama galvijų ūkio teritorija ilgalaikėje perspektyvoje patenka į vidutinio užstatymo statybų plėtros zoną, kurioje prioritetinė žemės naudojimo paskirtis yra žemės ūkio. Leistina kita naudojimo paskirtis ir būdai – inžinerinės infrastruktūros ir kelių tinklo plėtra, miškų, žemės ūkio ir kita ūkinė veikla. Pagal Raseinių r. sav. bendrojo plano sprendinius, „vidutinio intensyvumo statybų plėtros teritorijose sklypai gali būti naudojami vidutinio intensyvumo gyvenamųjų namų, komercinei, rekreacinei ir kitai statybai, infrastruktūros plėtrai, turizmo ir viešosioms paslaugoms bei smulkiajam ir vidutiniam verslui, bendrojo naudojimo teritorijoms plėtoti. Kvartalų plėtra neleidžiama“.

Ūkio teritoriją kurioje laikomi galvijai sudaro du sklypai: Šimkaičių k. 11 ir Šimkaičių k. 14 (žr. 1 pav.). Sklypas Šimkaičių k. 14 užima 3,5500 ha plotą. Sklypo naudojimo paskirtis – žemės ūkio,

naudojimo būdas – kiti žemės ūkio paskirties sklypai. Sklypas asmeninės nuosavybės teise priklauso ūkininkui Egidijui Brazauskui.

Sklypui taikomos šios specialiosios naudojimo sąlygos: XXIX. Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos, XXI. Žemės sklypai, kuriuose įrengtos valstybei priklausančios melioracijos sistemos bei įrenginiai, VI. Elektros linijų apsaugos zonos, II kelių apsaugos zonos. Išrašai apie Nekilnojamojo turto registre įregistruotą sklypą ir pastatus pridedami **2, 3 prieduose**.

E. Brazausko ūkyje numatoma laikyti iki 381,2 sutartinių gyvulių (SG). Vadovaujantis Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis, patvirtintomis Vyriausybės nutarimu 1992 m. gegužės 12 d. Nr. 343, pastatų, kuriuose laikomi ūkiniai gyvūnai, su esančiais prie jų mėšlo ir srutų kaupimo įrenginiais arba be jų, sanitarinės apsaugos zonos dydis, esant nuo 300 iki 1199 SG yra 300 metrų. Šiai dienai ūkio sklypams žemės naudojimo apribojimas XIV. „Gamybinių ir komunalinių objektų sanitarinės apsaugos ir taršos poveikio zonos“ nenustatytas, todėl E. Brazausko ūkis atliks poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, kurio metu normatyvinė 300 metrų SAZ bus patikslinta įvertinus esamą vietovę ir numatomą veiklos sukeltą taršą į aplinką. Pagal atliktą teršalų sklaidos aplinkos ore modeliavimą, nustatyta, kad vykdant veiklą su projektiniais pajėgumais aplinkos oro užterštumo ribinės vertės nuo taršos šaltinių (tvartų ir srutų rezervuaro) už ūkio sklypo ribos nebus viršijamos (detaliau žr. 28.5 skyrių ir **7 priedą**).

7 pav. PŪV vieta Raseinių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane, patvirtintame Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2015-02-23 sprendimu Nr. TS-48.

20. Informacija apie eksploatuojamus ir išžvalgytus žemės gelmių telkinių išteklius (naudingas iškasenas, gėlo ir mineralinio vandens vandenvietes), įskaitant dirvožemį; geologinius procesus ir reiškinius (pvz., erozija, sufozija, karstas, nuošliaužos), geotopus, kurių duomenys kaupiami GEOLIS (geologijos informacijos sistema) duomenų bazėje (<https://epaslaugos.am.lt/>)

Remiantis Lietuvos geologijos tarnybos geologijos informacine sistema GEOLIS), naudingųjų iškasenų telkinių nagrinėjamoje ūkio teritorijoje ir besiribojančiose teritorijose nėra. Artimiausias naudingųjų iškasenų telkinys - apie 9 km į pietus nutolęs naudojamas Skruzdių smėlio karjeras (žr. 8 pav.).

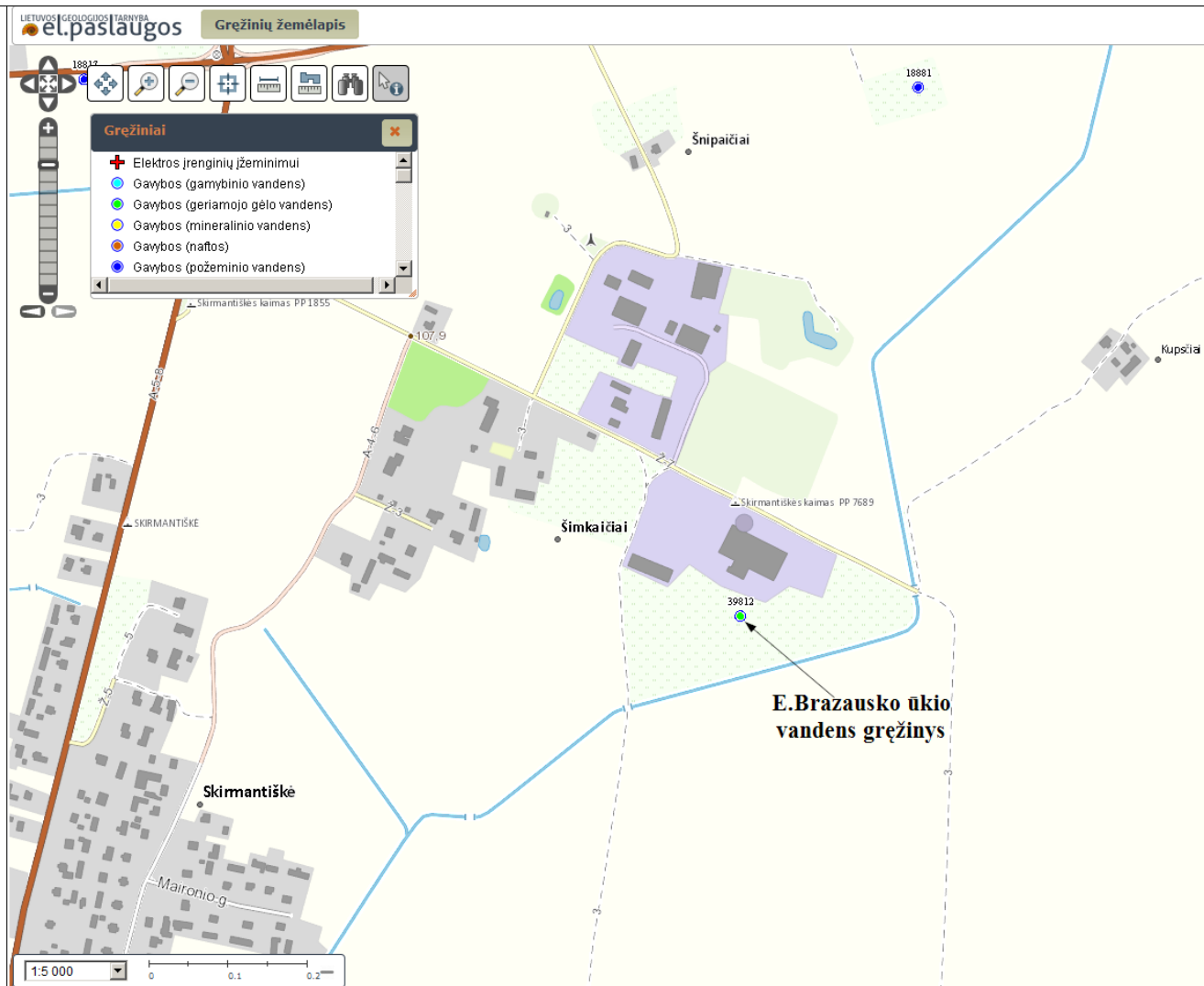

8 pav. E. Brazauko galvijų ūkio padėtis artimiausių naudingųjų iškasenų telkinių atžvilgiu.

9 pav. E. Brazauskos galvijų ūkio padėtis artimiausių vandenviečių atžvilgiu.

Nagrinėjama ūkio teritorija nepatenka į saugomų gamtinių teritorijų, centralizuotų vandenviečių bei jų apsaugos zonų ribas, kuriuose būtų draudžiama tokia ūkinė veikla. Artimiausia nagrinėjamai ūkio teritorijai centralizuota gėlo geriamojo vandens vandenvietė – Skirmantiškės vandenvietė (Nr. 4799 žemės gelmių registre). Vandenvietė yra Skirmantiškės kaime ir nutolusi nuo nagrinėjamo ūkio sklypo (Šimkaičių k. 11) formuojamos ribos apie 100 metrų šiaurės vakarų kryptimi (žr. 9 pav.). Vandenvietės yra naudojama, tačiau ištekliai neapbruoti, sanitarinė zona nenustatyta.

10 pav. E. Brazausko galvijų ūkio požeminio vandens gręžinio vieta.

Nagrinėjamo galvijų ūkio sklypo (kad. Nr. 7250/0003: 342) ribose įrengtas požeminio vandens gavybos gręžinys (žr. 10 pav.). Gręžinys įrengtas apie 50 metrų atstumu iki fermos (t.š. Nr. 601) ir apie 100 metrų atstumu iki srutų rezervuaro (t.š. Nr. 604). Gręžinys registruotas Lietuvos geologijos tarnybos gręžinių registre Nr. 39812. Gręžinio vanduo naudojamas ūkio poreikiams: galvijų girdymui ir darbuotojų ūkio-buitinėms reikmėms. Per metus iš gręžinio išgaunama nuo 12 iki 15 tūkst. m³ vandens. Vandens apskaita vedama vandens apskaitos prietaiso pagalba.

Nagrinėjamoje teritorijoje ir jos apylinkėse (remiantis Lietuvos geologijos tarnybos geologijos informacine sistema GEOLIS) nevyksta aktyvūs geologiniai procesai ir reiškiniai. 10 km spinduliu nėra užfiksuota jokių geologinių reiškinių ir procesų.

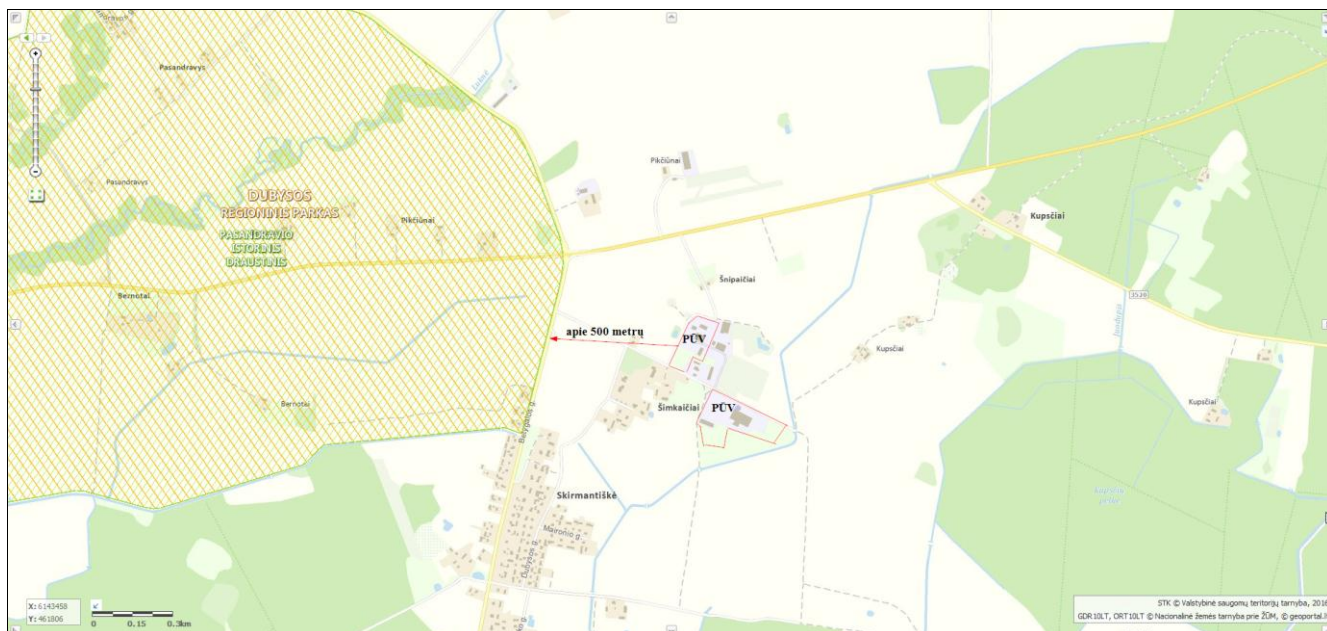
21. Informacija apie kraštovaizdį, gamtinį karkasą, vietovės reljefą, vadovautis Europos kraštovaizdžio konvencijos, Europos Tarybos ministrų komiteto 2008 m. rekomendacijomis CM/Rec (2008-02-06)3 valstybėms narėms dėl Europos kraštovaizdžio konvencijos įgyvendinimo gairių nuostatomis, Lietuvos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašu (<http://www.am.lt/VI/index.php#a/12929>) ir Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio erdvinės struktūros įvairovės ir jos tipų identifikavimo studija (http://www.am.lt/VI/article.php3?article_id=13398), kurioje vertingiausios estetiniu požiūriu Lietuvos kraštovaizdžio vizualinės struktūros išskirtos studijoje pateiktame Lietuvos kraštovaizdžio vizualinės struktūros žemėlapyje ir pažymėtos indeksais V3H3, V2H3, V3H2, V2H2, V3H1, V1H3, jų vizualinis dominantiškumas yra a, b, c.

Nagrinėjamos vietovės kraštovaizdis kaimiškas (antropogenizuotas, agrarinis). Aplinkoje vyrauja žemės ūkio naudmenos, pavienės sodybos. Kraštovaizdžio vizualinėje erdvėje dominuoja nagrinėjamo

ūkio statiniai. Biologinės įvairovės požiūriu nagrinėjama agrarinės teritorija nepasižymi augalų ir gyvūnų rūšių bei jų populiacijų gausa. Sklype nėra saugotinių želdinių. PŪV neįtakos vietos kraštovaizdžio kokybės, teritorijos reljefas nebus keičiamas.

22. Informacija apie saugomas teritorijas (pvz., draustiniai, parkai ir kt.), įskaitant Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas, kurios registruojamos STK (Saugomų teritorijų valstybės kadastras) duomenų bazėje (<http://stk.vstt.lt>) ir šių teritorijų atstumus nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos (objekto ar sklypo, kai toks suformuotas, ribos). Pridedama Valstybinės saugomų teritorijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos Poveikio reikšmingumo „Natura 2000“ teritorijoms išvada, jeigu tokia išvada reikalinga pagal teisės aktų reikalavimus.

Ūkio teritorija neturi jokio ypatingo apsaugos statuso, nepatenka ir nesiriboja su saugomomis teritorijomis, tame tarpe ir Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijomis. Artimiausios saugomos teritorijos: Dubysos regioniniame parke esantis Pasandravio kaimo istorinis draustinis, nuo E. Brazausko ūkio sklypo ribos nutolęs apie 500 metrų vakarų kryptimi. Artimiausia Natura 2000 teritorija: Spandotų pievos – buveinių apsaugai svarbi teritorija, nuo E. Brazausko ūkio sklypo ribos nutolę apie 7 km pietvakarių kryptimi.

11 pav. Egidijaus Brazausko galvijų ūkio padėtis saugomų teritorijų atžvilgiu.

23. Informacija apie biotopus – miškus, jų paskirtį ir apsaugos režimą; pievas, pelkes, vandens telkinius ir jų apsaugos zonas, juostas, jūros aplinką ir kt.; biotopų buveinėse esančias saugomas rūšis, jų augavietes ir radavietes, kurių informacija kaupiama SRIS (saugomų rūšių informacinė sistema) duomenų bazėje (<https://epaslaugos.am.lt/>), jų atstumą nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos (objekto ar sklypo, kai toks suformuotas, ribos) ir biotopų buferinį pajėgumą (biotopų atsparumo pajėgumas).

Informacijos apie saugomų gyvūnų rūšis bei retų augalų radavietes nagrinėjamoje ūkio teritorijoje ir gretimybėse nėra.

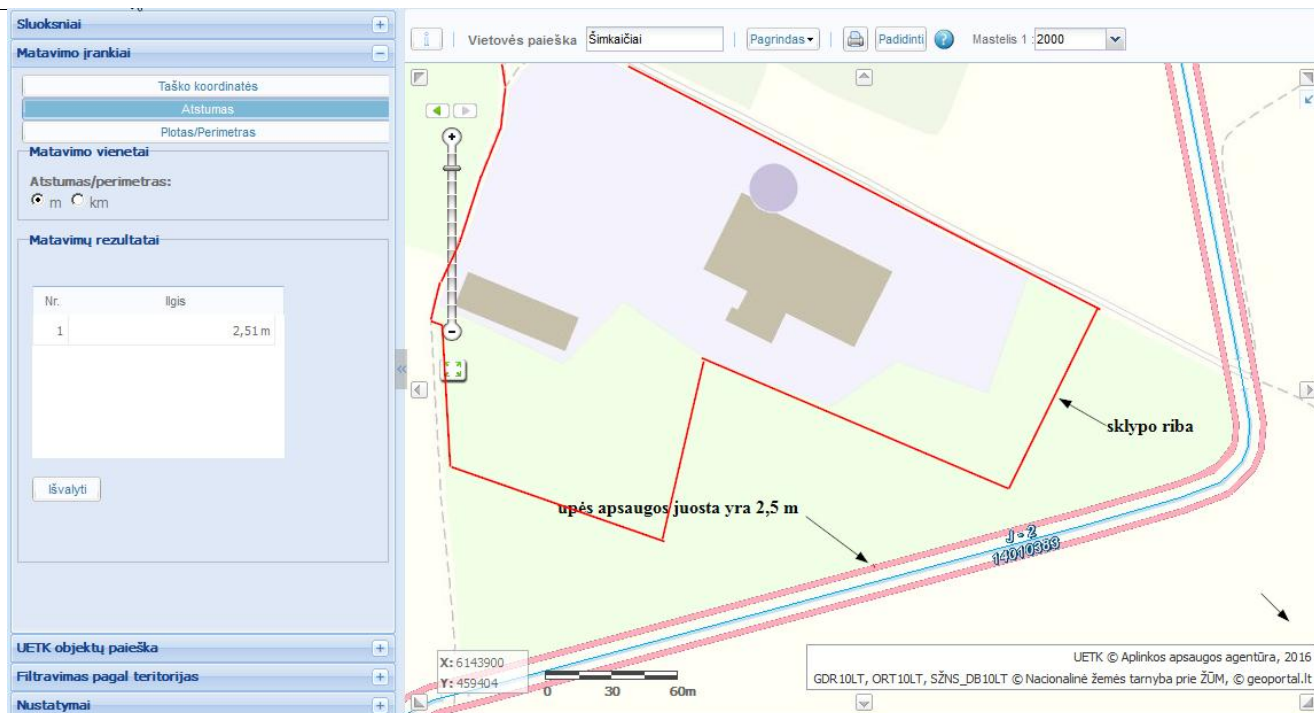
24. Informacija apie jautrias aplinkos apsaugos požiūriu teritorijas – vandens pakrančių zonas, potvynių zonas, karstinį regioną, gėlo ir mineralinio vandens vandenvietes, jų apsaugos zonas ir juostas ir pan.

Nagrinėjamo galvijų ūkio teritorija nepatenka į upių apsaugos juostas ir zonas. Į rytus ir pietus nuo galvijų ūkio prateka J-2 upė (14010383) (žr. 12 pav.). J-2 ilgis apie 2,6 km. Upė J-2 pietuose įteka į Juodupės upę, kuri susijungia su Mūkės upe – kairiuoju Dubysos intaku. Vadovaujantis LR aplinkos

ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-98 „Dėl aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 „Dėl paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ prie 10 km ir trumpesnių upių kai pakrantės žemės paviršiaus vidutinis nuolydis / polinio kampas iki 5⁰ apsaugos juosta yra 2,5 metro, o apsaugos zonos plotis prilyginamas apsaugos juostos pločiui. Pagal LR upių, ežerų ir tvenkinių kadastro duomenis upės J-2 apsaugos juosta yra 2,5 metro. Apsaugos zona yra lygi apsaugos juostos pločiui (žr. 12A pav.).

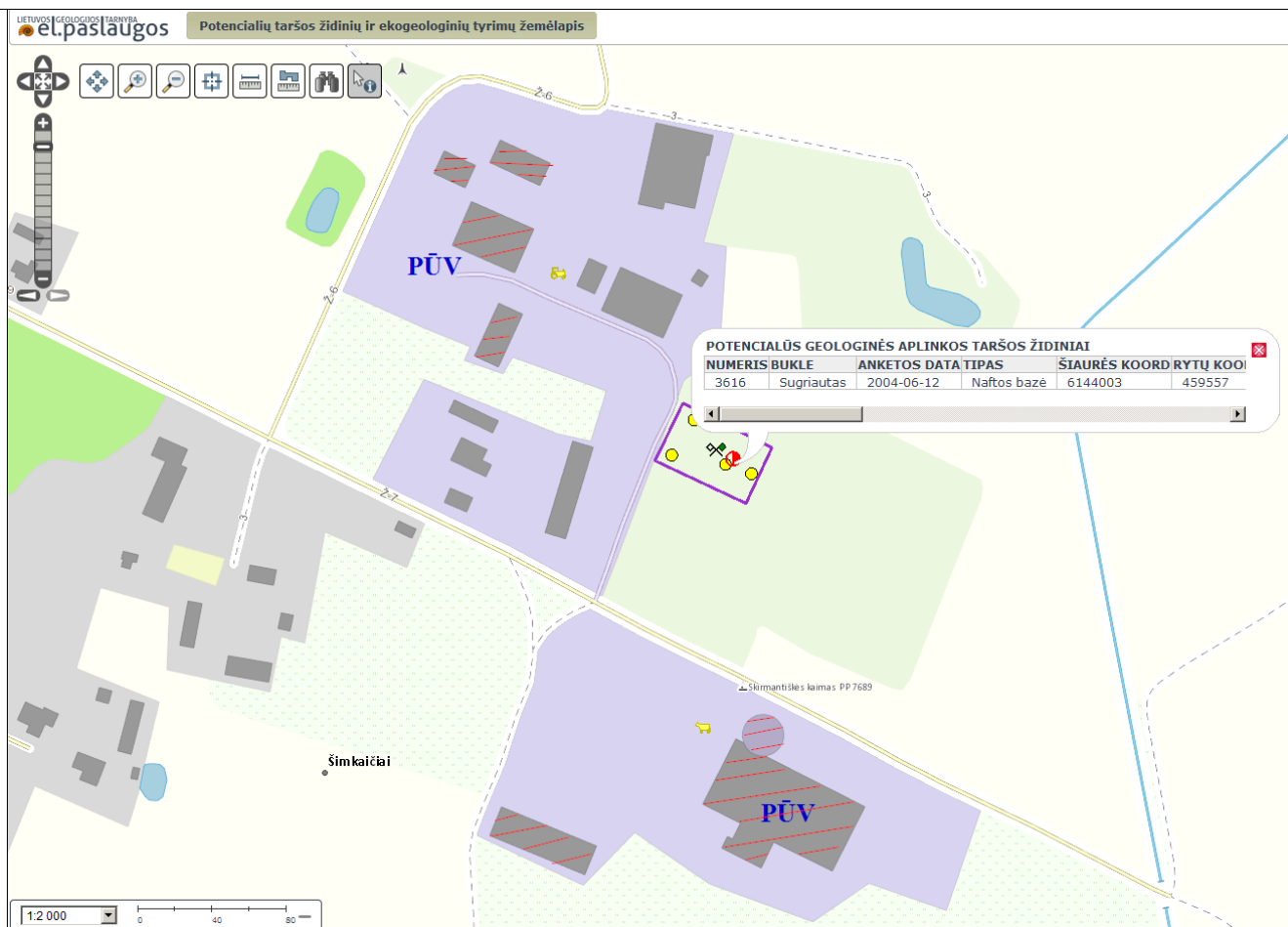
12 pav. Egidijaus Brazausko galvijų ūkio padėties vietovėje planas paviršinių vandens telkinių atžvilgiu.

12A pav. E. Brazausko ūkio sklypo padėtis paviršinių vandens telkinių atžvilgiu (LR upių, ežerų ir tvenkinių kadastro žemėlapis ištrauka).

25. Informacija apie teritorijos taršą praeityje (teritorijos, kuriose jau buvo nesilaikoma projektui taikomų aplinkos kokybės normų), jei tokie duomenys turimi.

Informacijos apie nagrinėjamos ūkio teritorijos taršą praeityje (remiantis Lietuvos geologijos tarnybos geologijos informacine sistema GEOLIS) nėra. Remiantis GEOLIS gretimoje ūkiui teritorijoje (koordinatės 459557; 6144003) yra buvusi naftos bazė (žr. 13 pav.). 2008 – 2011 m. laikotarpiu bazės teritorijoje atlikti preliminarūs ekogeologiniai tyrimai. Teritorija priskiriama prie ypatingai didelio pavojingumo teritorijų pagal pavojingumą gruntui. Pagal pavojingumą paviršiniam ir požeminiam vandeniui teritorija priskiriama prie didelio pavojingumo teritorijų. Buvusi naftos bazės teritorija nesusijusi su galvijų ūkio veikla.

13 pav. Egidijaus Brazausko galvijų ūkio padėties vietovėje planas artimiausių potencialiai taršių teritorijų atžvilgiu.

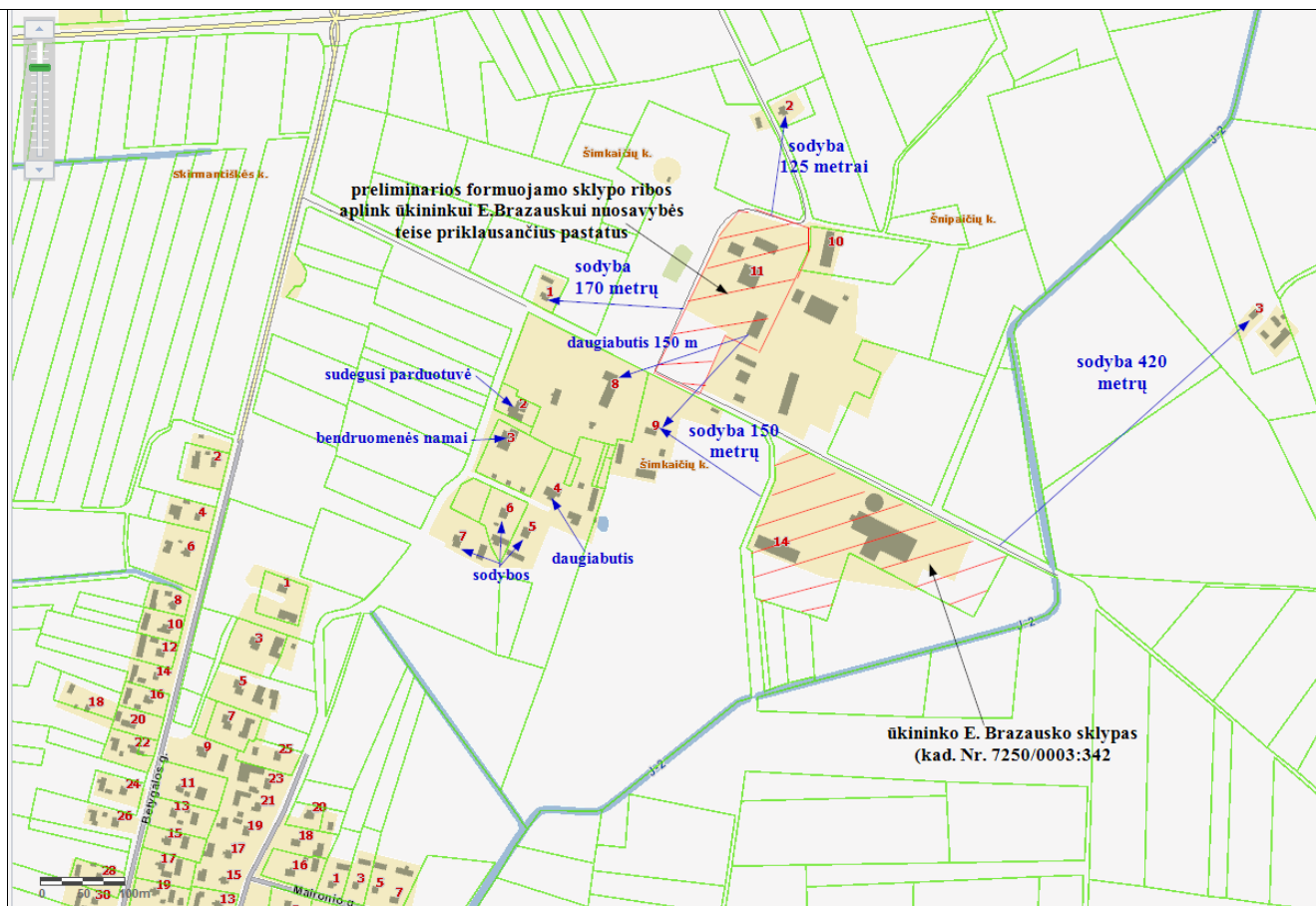
26. Informacija apie tankiai apgyvendintas teritorijas ir jų atstumą nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos (objekto ar sklypo, kai toks suformuotas, ribos).

Nagrinėjama galvijų ūkio teritorija yra Šimkaičių k., Pagojukų sen. Raseinių r. Artimiausios tankiai apgyvendintos vietovės yra: į pietvakarių pusę apie 150 metrų atstumu nuo ūkio pastatų nutolę Šimkaičių kaimo gyvenamieji namai. Skirmantiškės kaimas (Betygalos gatvės individualūs gyvenamieji namai), nutolęs apie 600 metrų pietvakarių kryptimi nuo nagrinėjamo ūkio.

Artimiausi ūkiui gyvenamieji namai yra sodyba Šimkaičių k. 9 ir daugiabutis gyvenamasis namas Šimkaičių k. 8. Abu nutolę apie 150 metrų atstumu nuo ūkio karvidės Šimkaičių k., 11 pietų kryptimi. Daugiabutis gyvenamasis namas Šimkaičių k. 8 nutolęs apie 150 pietvakarių kryptimi nuo fermos pastato.

Sodyba Šnipaičių k. 2 nutolusi apie 125 metrus į šiaurę nuo nagrinėjamo galvijų ūkio sklypo ribos. Sodyba Šimkaičių k. 1 nutolusi apie 170 metrų į vakarus nuo nagrinėjamo galvijų ūkio sklypo ribos. Sodyba Kupsčių k. 3 nutolusi apie 420 metrų šiaurės rytų kryptimi nuo nagrinėjamo galvijų ūkio sklypo ribos.

Iki artimiausių tankiau apgyvendintų teritorijų individualių gyvenamųjų namų Betygalos gatvėje Skirmantiškės k. yra apie 500 – 600 metrų pietvakarių kryptimi nuo nagrinėjamo galvijų ūkio taršos šaltinių.

14 pav. E. Brazausko galvijų ūkio padėtis artimiausių gyvenamųjų teritorijų atžvilgiu.

5 km spinduliu aplink ūkį mokymo įstaigų, vaikų darželių, gydymo įstaigų nėra. Artimiausia gydymo įstaiga – Kaulakių medicinos punktas (Liolingos g. 1, Kaulakių k., Raseinių r.), nuo PŪV vietos nutolusi apie 7 km vakarų kryptimi. Artimiausia mokykla – Raseinių r. Žaiginio Pranciškaus Šivickio mokykla – daugiafunkcinis centras (Mokyklos g. 1, Žaiginio mstl., Raseinių r.) nuo PŪV vietos nutolusi apie 7 km šiaurės kryptimi.

27. Informacija apie vietovėje esančias nekilnojamasias kultūros vertybes, kurios registruotos Kultūros vertybių registre (<http://kvr.kpd.lt/heritage>), ir jų atstumą nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos (objekto ar sklypo, kai toks suformuotas, ribos).

PŪV teritorijoje ir besiribojančiose teritorijose nėra kultūros paveldo objektų įrašytų į nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių registrą. Artimiausias objektas įtrauktas į nekilnojamojo kultūros vertybių registrą – poeto Maironio tėviškės sodyba (kodas 11119), Bernotų k., Pagojūčių sen., Raseinių r. nutolusi apie 1,9 km į vakarus nuo nagrinėjamo galvijų ūkio sklypo.

IV. GALIMO POVEIKIO APLINKAI RŪŠIS IR APIBŪDINIMAS

28. Galimas reikšmingas poveikis aplinkos veiksniams, atsižvelgiant į dydį ir erdvinį mastą (pvz., geografinę vietovę ir gyventojų, kuriems gali būti daromas poveikis, skaičių); pobūdį (pvz., teigiamas ar neigiamas, tiesioginis ar netiesioginis, sąveikaujantis, trumpalaikis, vidutinės trukmės, ilgalaikis); poveikio intensyvumą ir sudėtingumą (pvz., poveikis intensyvės tik paukščių migracijos metu); poveikio tikimybę (pvz., tikėtinas tik avarijų metu); tikėtiną poveikio pradžią, trukmę, dažnumą ir grįžtamumą (pvz., poveikis bus tik statybos metu, lietaus vandens išleidimas gali padidinti upės vandens debitą, užlieti žuvų nerštavietes, sukelti eroziją, nuošliaužas); bendrą poveikį su kita vykdoma ūkine veikla ir (arba) pagal teisės aktų reikalavimus patvirtinta ūkinės veiklos plėtra gretimose teritorijose (pvz., kelių veiklos rūšių vandens naudojimas iš vieno vandens šaltinio gali sumažinti vandens debitą, sutrikdyti vandens gyvūnijos

mitybos grandinę ar visą ekologinę pusiausvyrą, sumažinti ištirpusio vandenyje deguonies kiekį); galimybę veiksmingai sumažinti poveikį;

28.1. poveikis gyventojams ir visuomenės sveikatai, įskaitant galimą neigiamą poveikį gyvenamajai, rekreacinei, visuomeninei aplinkai, gyventojų saugai ir visuomenės sveikatai dėl fizikinės, cheminės, biologinės taršos (atsižvelgiant į foninį užterštumą) ir kvapų (pvz., vykdant veiklą, susidarys didelis oro teršalų kiekis dėl kuro naudojimo, padidėjusio transporto srauto, gamybos proceso ypatumų, statybų metu ir pan.); galimą poveikį vietos darbo rinkai ir vietovės gyventojų demografijai;

Artimiausi ūkiui gyvenamieji namai yra sodyba Šimkaičių k. 9 ir daugiabutis gyvenamasis namas Šimkaičių k. 8. Abu nutolę apie 150 metrų atstumu nuo ūkio karvidės Šimkaičių k., 11 pietų kryptimi. Daugiabutis gyvenamasis namas Šimkaičių k. 8 nutolęs apie 150 pietvakarių kryptimi nuo fermos pastato.

Esant didžiausiam laikomų galvių skaičiui ir nepalankiausioms taršos sklaidai oro sąlygoms, sumodeliuota amoniako, kietųjų dalelių bei kvapo koncentracija aplinkos ore už ūkio teritorijos ribų neviršys teisės aktuose nustatytų ribinių verčių, todėl planuojama veikla įtakos aplinkinių gyventojų sveikatai neturės (detaliau žr. 28.5 p. ir **7 priedą**).

Ūkio veiklos rizika žmonių sveikatai minimali.

28.2. poveikis biologinei įvairovei, įskaitant galimą poveikį natūralioms buveinėms dėl jų užstatymo ar suskaidymo, hidrologinio režimo pokyčio, želdinių sunaikinimo ir pan.; galimas natūralių buveinių tipų plotų sumažėjimas, saugomų rūšių, jų augaviečių ir radaviečių išnykimas ar pažeidimas, galimas neigiamas poveikis gyvūnų maitinimuisi, migracijai, veisimuisi ar žiemojimui;

Ūkio teritorija neturi jokio ypatingo apsaugos statuso, nepatenka ir nesiriboja su saugomomis teritorijomis, tame tarpe ir Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijomis. Artimiausios saugomos teritorijos: Dubysos regioniniame parke esantis Pasandravio kaimo istorinis draustinis, nuo E. Brazausko ūkio sklypo ribos nutolęs apie 500 metrų vakarų kryptimi. Artimiausia Natura 2000 teritorija: Spandotų pievos – buveinių apsaugai svarbi teritorija, nuo E. Brazausko ūkio sklypo ribos nutolę apie 7 km pietvakarių kryptimi. Naujų pastatų statyba ir kiti žemės darbai nenumatomi. PŪV Poveikis biologinei įvairovei nenumatomas.

28.3. poveikis žemei ir dirvožemiui, pavyzdžiui, dėl numatomų didelės apimties žemės darbų (pvz., kalvų nukasimas, vandens telkinių gilinimas ar upių vagų tiesinimas); gausaus gamtos išteklių naudojimo; pagrindinės tikslinės žemės paskirties pakeitimo;

Naujų pastatų statyba ir kiti žemės darbai nenumatomi, todėl poveikio dirvožemiui nebus.

28.4. poveikis vandeniui, pakrančių zonoms, jūrų aplinkai (pvz., paviršinio ir požeminio vandens kokybei, hidrologiniam režimui, žvejybai, navigacijai, rekreacijai);

Poveikis upei J-2, pratekančiai ūkio sklypo Šimkaičių k. 14 rytine ir pietine puse (žr. 12 pav.), nenumatomas. Sklypas nepatenka į upės J-2 apsaugos juostą ir zoną (žr. 12A pav.). Tačiau sklypui nustatytas apribojimas XXIX. Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos. Sklypo rytinėje ir pietinėje dalyse pastatų ar įrenginių nėra, veiklos vykdyti nenumatoma.

28.5. poveikis orui ir vietovės meteorologinėms sąlygoms (pvz., aplinkos oro kokybei, mikroklimatui);

Pagal didžiausią numatomą E. Brazausko ūkyje numatomą laikyti galvijų skaičių (žr. 3 lentelę) atliktas PŪV aplinkos oro taršos cheminėmis medžiagomis ir kvapais vertinimas ir matematinis modeliavimas. Teršalų pažemio koncentracijų modeliavimui naudota programinė įranga ADMS 4.2 (Cambridge Environmental Research Consultants Ltd, Didžioji Britanija). Sklaidos modeliavimo ataskaita pridedama **7 priede**.

Sklaidos modeliavime naudoti iš stacionarių E. Brazausko ūkio oro taršos šaltinių į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekiai pateikiami atrankos ataskaitos 6 lentelėje ir į atmosferą išmetamų teršalų kiekio skaičiuotėje (žr. **6 priedą**).

Kitų stacionarių aplinkos oro taršos šaltinių 2 km spinduliu aplink ūkį nėra. Todėl kaip foninė tarša vertintos sąlyginai švarių kaimiškų vietovių aplinkos oro teršalų vidutinių metinių koncentracijų vertės (šaltinis: <http://www.gamta.lt>).

Santykinai švarių Lietuvos kaimiškųjų vietovių aplinkos oro teršalų vidutinių metinių koncentracijų vertės

Vertės nustatytos pagal 2015 m. nuolatinis matavimus integruoto monitoringo stotyse (IMS):

- Kietosios dalelės (KD₁₀ ir KD_{2,5}) Aukštaitijos IMS, Žemaitijos IMS duomenys;
- Sieros dioksidas (SO₂) Dzūkijos IMS, Žemaitijos IMS duomenys;
- Azoto dioksido (NO₂) ir benzeno (C₆H₆) vertės nustatytos pagal indikatorinių matavimų, atliktų kaimiškose regionų vietovėse, naudojant difuzinius ėmiklius 2010 - 2011 m. duomenis;
- Azoto oksidų (NO_x) vertės apskaičiuotos remiantis statistiniais duomenimis;
- Anglies monoksido (CO) sauso neužteršto troposferos oro koncentracija (prie 0°C, 1013 hPa), pagal S. Armalis „Atmosferos chemija“, 2009.
- Ozonas (O₃) Aukštaitijos IMS, Dzūkijos IMS, Žemaitijos IMS duomenys.

Teršalo pavadinimas (konc. matavimo vienetai) Regionas	KD ₁₀ (µg/m ³)	KD _{2,5} (µg/m ³)	NO ₂ (µg/m ³)	NO _x (µg/m ³)	SO ₂ (µg/m ³)	C ₆ H ₆ (µg/m ³)	CO (mg/m ³)	O ₃	
								µg/m ³	ppb
ALYTAUS RAAD	10,6	7,7	3,7	5,6	2,2	1,1	0,15	47,3	24
KAUNO RAAD	11,1	4,5	4,3	6,5	2,2	1,2	0,15	51,4	26
KLAIPĖDOS RAAD	11,1	4,5	4,4	6,6	2,2	1,0	0,15	51,4	26
MARIJAMPOLĖS RAAD	11,1	4,5	5,8	8,7	2,2	1,2	0,15	51,4	26
PANEVŽIO RAAD	10,6	7,7	4,0	6,0	2,2	1,1	0,15	51,1	26
ŠIAULIŲ RAAD	11,1	4,5	4,0	6,0	2,2	0,9	0,15	51,4	26
UTENOS RAAD	10,6	7,7	3,9	5,9	2,2	1,3	0,15	51,1	26
VILNIAUS RAAD	10,6	7,7	3,9	5,9	2,2	1,0	0,15	47,3	24

 © Aplinkos apsaugos agentūra, 2016

Santykinai švarių kaimiškųjų vietovių aplinkos oro teršalų vidutinės metinės koncentracijos

Oro teršalų pažemio koncentracijų skaičiavimo rezultatai – didžiausios teršalų pažemio koncentracijos:

8 lentelė. Numatoma situacija esant didžiausiam laikomų gyvulių skaičiui.

Teršalo pavadinimas	Ribinė vertė, mg/m ³		Maksimali teršalų koncentracija skaičiavimo lauke, mg/m ³		Maksimali teršalų koncentracija skaičiavimo lauke, mg/m ³	
			Be fono*	Koncentracija, ribinės vertės dalimis	Su fonu**	Koncentracija, ribinės vertės dalimis
1	2	3	4	5	6	7
Kietosios dalelės (KD ₁₀)	Paros	0,05	0,0002	0,004	0,0132	0,264
	Metinė	0,04	0,00006	0,0015	0,0112	0,280
Kietosios dalelės (KD _{2,5})	Metinė	0,025	0,00004	0,0016	0,0045	0,180
Amoniakas	0,5 valandos	0,2	0,0181	0,09	0,0181***	0,09
	1 paros	0,040	0,0283	0,71	0,0283***	0,71

Pastabos:

*- E. Brazausko galvijų ūkis.

** - įvertinus santykinai švarių kaimiškų vietovių koncentracijas.

*** - amoniako sklaida be fono yra lygi amoniako sklaidai su fonu, kadangi modeliuojamame plote 2 km spinduliu nėra oro taršos šaltinių išmetančių į aplinkos orą šį teršalą.

Didžiausios teršalų pažemio koncentracijos. Planuojama situacija kartu su foniniu užterštumu:

Amoniakas

Maksimali 98,5-ojo procentilio ilgalaikė pusės valandos amoniako pažemio koncentracija aplinkinėse teritorijose, sudaroma E. Brazausko ūkio, be fono: $0,0181 \text{ mg/m}^3$ (0,09 RV, kai $\text{RV} = 0,2 \text{ mg/m}^3$). Ši maksimali koncentracija pasiekama 5 - 20 metrų atstumu visomis kryptimis nuo taršos šaltinių. Tai yra didžiausia koncentracija, kuri susidarytų eksploatuojant įrenginius maksimaliu režimu, esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms.

Maksimali 100-ojo procentilio ilgalaikė 24 valandų amoniako pažemio koncentracija aplinkinėse teritorijose, sudaroma E. Brazausko ūkio, be fono: $0,0283 \text{ mg/m}^3$ (0,71 RV, kai $\text{RV} = 0,04 \text{ mg/m}^3$). Ši maksimali koncentracija pasiekama 5 – 10 metrų atstumu visomis kryptimis nuo taršos šaltinių. Tai yra didžiausia koncentracija, kuri susidaro eksploatuojant įrenginius maksimaliu režimu, esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms.

Kietosios dalelės KD_{10}

Maksimali 90,4-ojo procentilio ilgalaikė 24 valandų KD_{10} pažemio koncentracija aplinkinėse teritorijose, sudaroma E. Brazausko ūkio, su fonu: $0,0132 \text{ mg/m}^3$ (0,264 RV, kai $\text{RV} = 0,05 \text{ mg/m}^3$). Ši maksimali koncentracija pasiekama 2 - 20 metrų atstumu visomis kryptimis nuo taršos šaltinių. Tai yra didžiausia koncentracija, kuri susidaro eksploatuojant įrenginius maksimaliu režimu, esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms.

Vidutinė metinė KD_{10} pažemio koncentracija aplinkinėse teritorijose, sudaroma E. Brazausko ūkio, su fonu: $0,0112 \text{ mg/m}^3$ (0,28 RV, kai $\text{RV} = 0,04 \text{ mg/m}^3$). Ši maksimali koncentracija pasiekama 5 - 30 metrų atstumu visomis kryptimis nuo taršos šaltinių. Tai yra didžiausia koncentracija, kuri susidaro eksploatuojant įrenginius maksimaliu režimu, esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms.

Kietosios dalelės $\text{KD}_{2,5}$

Vidutinė metinė $\text{KD}_{2,5}$ pažemio koncentracija aplinkinėse teritorijose, sudaroma E. Brazausko ūkio, su fonu: $0,0045 \text{ mg/m}^3$ (0,18 RV, kai $\text{RV} = 0,025 \text{ mg/m}^3$). Ši maksimali koncentracija pasiekama 5 - 30 metrų atstumu visomis kryptimis nuo taršos šaltinių. Tai yra didžiausia koncentracija, kuri susidaro eksploatuojant įrenginius maksimaliu režimu, esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms.

Išvada: Nei vieno teršalo koncentracija aplinkos ore, už Egidijaus Brazausko ūkio teritorijos ribų, neviršija ribinių aplinkos oro užterštumo verčių nustatytų LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 bei LR aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. 596. Didžiausios teršalų koncentracijos susidaro 5 – 30 metrų atstumu nuo karvidžių ir skysto mėšlo rezervuaro. Esant planuojamai situacijai (maksimaliam laikomų gyvulių skaičiui), aplinkos oro teršalų (amoniako, kietųjų dalelių KD_{10} ir $\text{KD}_{2,5}$) didžiausios pažemio koncentracijos už ūkio sklypo ribos neviršys ribinių aplinkos oro užterštumo verčių nustatytų LR

aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 bei LR aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. 596.

Didžiausios teršalų pažemio koncentracijos ties artimiausiomis gyvenamosiomis teritorijomis.

Planuojama situacija:

Amoniakas

Pagal oro teršalų sklaidos pažemio sluoksnyje modeliavimo duomenis maksimali 100-ojo procentilio ilgalaikė 24 valandų amoniako pažemio koncentracija, ties artimiausiais gyvenamaisiais namais Šimkaičių k. 8 ir Šimkaičių k. 9 sudarys $0,005 \text{ mg/m}^3$ ($0,125$ ribinės vertės, kai $RV=0,04 \text{ mg/m}^3$). Tai yra didžiausia koncentracija, kuri susidaro eksploatuojant įrenginius, esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms.

Maksimali 98,5-ojo procentilio ilgalaikė pusės valandos amoniako pažemio koncentracija ties artimiausiais gyvenamaisiais namais Šimkaičių k. 8 ir Šimkaičių k. 9 sudarys $0,005 \text{ mg/m}^3$ ($0,025 \text{ RV}$, kai $RV = 0,2 \text{ mg/m}^3$). Tai yra didžiausia koncentracija, kuri susidaro eksploatuojant įrenginius, esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms.

Neigiamas poveikis vietovės aplinkos oro kokybei nenumatomas.

Kvapų sklaidos skaičiavimo rezultatai. Didžiausios kvapo koncentracijos. Planuojama situacija:

Kvapų sklaidos modeliavimui naudota programinė įranga ADMS 4.2 (Cambridge Environmental Research Consultants Ltd, Didžioji Britanija). Sklaidos modeliavimo ataskaita pridedama **7 priede**.

Gautos skleidžiamo kvapo koncentracijos lygintos su ribinėmis vertėmis, patvirtintomis Lietuvos higienos normoje HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“. Didžiausios leidžiamos kvapo koncentracijos ribinės vertės yra 8 europiniai kvapo vienetai (OUE/m^3). Kvapo sklaida su fonu nemodeliuojama, kadangi modeliuojamame plote nėra taršos šaltinių išmetančių amoniaką į aplinkos orą.

Maksimali 1 valandos kvapo koncentracija taikant 98,08 procentilį aplinkinėse teritorijose, sudaro be fono: $0,0225 \text{ OUE/m}^3$ ($0,003 \text{ RV}$, kai $RV = 8 \text{ OUE/m}^3$). Ji pasiekama tarp karvidžių. Tai yra didžiausia koncentracija, kuri susidaro eksploatuojant įrenginius, esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms.

9 lentelė. Numatoma situacija esant didžiausiam laikomų gyvulių skaičiui.

Teršalo pavadinimas	Ribinė vertė OUE/m^3		Maksimali teršalų koncentracija skaičiavimo lauke be fono, OUE/m^3
Skleidžiamas kvapas	1 valandos	8	0,0225

Esant planuojamoms išmetimų vertėms, skleidžiamo kvapo pažemio koncentracijos tiek Egidijaus Brazausko ūkio sklypo teritorijoje tiek už ūkio sklypo ribos nesiekia ribinių verčių, o projektiniai išmetimų šaltinių parametrai užtikrina pakankamą kvapų sklaidą apylinkėse. Vykdoma ūkinė veikla žymesnio poveikio visuomenės sveikatai neturės.

Didžiausios kvapo koncentracijos ties artimiausiomis gyvenamosiomis teritorijomis. Planuojama situacija:

Maksimali 1 valandos kvapo koncentracija taikant 98,08 procentilį ties artimiausiais gyvenamaisiais namais Šimkaičių k. 8 ir Šimkaičių k. 9, sudaro 0,008 OUE/m³ (0,001 RV, kai RV = 8 OUE/m³). Tai yra didžiausia koncentracija, kuri susidaro eksploatuojant įrenginius, esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms.

Esant planuojamoms išmetimų vertėms, skleidžiamo kvapo pažemio koncentracijos už ūkio teritorijos ribos nesiekia ribinių verčių, o projektiniai išmetimų šaltinių parametrai užtikrina pakankamą kvapų sklaidą apylinkėse. Vykdoma ūkinė veikla žymesnio poveikio visuomenės sveikatai neturės.

28.6. poveikis kraštovaizdžiui, pasižyminčiam estetinėmis, nekilnojamosiomis kultūros ar kitomis vertybėmis, rekreaciniais ištekliais, ypač vizualinis, įskaitant poveikį dėl reljefo formų keitimo (pažeminimas, paaukštinimas, lyginimas);

Nagrinėjamos vietovės kraštovaizdis kaimiškas (antropogenizuotas, agrarinis). Aplinkoje vyrauja žemės ūkio naudmenos, pavienės sodybos. Kraštovaizdžio vizualinėje erdvėje dominuoja nagrinėjamo ūkio statiniai. Biologinės įvairovės požiūriu nagrinėjama agrarinės teritorija nepasižymi augalų ir gyvūnų rūšių bei jų populiacijų gausa. Sklype nėra saugotinių želdinių. PŪV neįtakos vietos kraštovaizdžio kokybės, teritorijos reljefas nebus keičiamas.

28.7. poveikis materialinėms vertybėms (pvz., nekilnojamojo turto (žemės, statinių) paėmimas, poveikis statiniams dėl veiklos sukeliama triukšmo, vibracijos, numatomi apribojimai nekilnojamajam turtui);

Vibracijos, šviesos, šilumos jonizuojančios ir nejonizuojančios spinduliuotės planuojama veikla nesukels. Nauji triukšmo šaltiniai nenumatomi. Prognozuojamas triukšmo lygis kartu su foniniu triukšmu artimiausių gyvenamųjų namų aplinkoje, neviršys HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje” nustatytų ekvivalentinių garso slėgio lygių (dBA): nuo 6 iki 18 val. 65 dBA, nuo 18 iki 22 val. 60 dBA ir nuo 22 iki 6 val. 55 dBA. Artimiausia gyvenamoji aplinka į viršnorminio triukšmo zoną nepateks.

28.8. poveikis kultūros paveldui, (pvz., dėl veiklos sukeliama triukšmo, vibracijos, šviesos, šilumos, spinduliuotės).

Aspektas neaktualus, nes PŪV teritorijoje ir besiribojančiose teritorijose nėra kultūros paveldo objektų įrašytų į nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių registrą. Artimiausias objektas įtrauktas į nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą – poeto Maironio tėviškės sodyba (kodas 11119), Bernotų k., Pagojukų sen., Raseinių r. nutolusi apie 1,9 km į vakarus nuo nagrinėjamo galvijų ūkio sklypo.

29. Galimas reikšmingas poveikis 28 punkte nurodytų veiksmų sąveikai.
Nenumatomas.

30. Galimas reikšmingas poveikis 28 punkte nurodytiems veiksniams, kurį lemia planuojamos ūkinės veiklos pažeidžiamumo rizika dėl ekstremaliųjų įvykių (pvz., didelių avarijų) ir (arba) ekstremaliųjų situacijų (nelaimių).

Ūkis nėra įtrauktas į potencialiai pavojingų objektų sąrašą, patvirtintą LR aplinkos ministro 2002 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. 539 (su vėlesniais pakeitimais), kuriuose įvykus avarijai gali būti padaryta labai didelė žala gyventojams ir aplinkai.

Pagrindiniai galvijų ūkyje numatomi rizikos objektai yra: elektros tinklas, skysto mėšlo kaupimo rezervuaras ir infekcijos protrūkio metu kritę gyvuliai. Prie metalinio 2400 m³ talpos skysto mėšlo rezervuaro įrengtas kontrolinis drenažo šulinėlis gruntinių vandenų lygiui stebėti bei kontroliuoti, ar nėra skysto mėšlo nutekėjimo į gruntinius vandenis.

Gaisrų ir kitų ekstremalių situacijų (avarijų) tikimybė yra minimali, nuolat prižiūrima, kad būtų laikomasi darbų saugos ir geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų.

31. Galimas reikšmingas tarpvalstybinis poveikis.
Aspektas neaktualus.

32. Planuojamos ūkinės veiklos charakteristikos ir (arba) priemonės, kurių numatoma imtis siekiant išvengti bet kokio reikšmingo neigiamo poveikio arba užkirsti jam kelią.

Informacija apie numatomas poveikio sumažinimo priemones

- Numatomas nežymus galvijų skaičiaus padidėjimas iki 5 proc., nuo 354 iki 381 sutartinių gyvulių.
- Naujų statinių ir įrenginių statyti nenumatoma. Veikla bus plėtojama esamuose statiniuose.
- Dėl planuojamo galvijų skaičiaus padidinimo bendras iš stacionarių oro taršos šaltinių išmetamų teršalų kiekis padidės nuo 2,9448 t/metus iki 3,1160 t/metus. Esant planuojamai situacijai, į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekiai padidės nežymiai.
- Pagal didžiausią numatomą laikyti gyvulių skaičių atliktas PŪV aplinkos oro taršos cheminėmis medžiagomis ir kvapais vertinimas ir matematinis modeliavimas. Rezultatai, kurie gauti kartu įvertinant aplinkos oro foninį užterštumą, parodė, kad iš ūkio taršos šaltinių išsiskiriančių teršalų kiekiai neviršija ribinių aplinkos oro užterštumo verčių. Didžiausios teršalų koncentracijos susidaro iki 20 - 30 metrų atstumu nuo oro taršos šaltinių (karvidžių ir skysto mėšlo rezervuaro). Esant maksimaliam laikomų galvijų skaičiui, aplinkos oro teršalų (amoniako, kietųjų dalelių KD₁₀ ir KD_{2,5}) didžiausios pažemio koncentracijos už ūkio sklypo ribos neviršys ribinių aplinkos oro užterštumo verčių nustatytų LR aplinkos ministro ir LR sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 bei LR aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. 596.
- Maksimali 1 valandos kvapo koncentracija taikant 98,08 procentilį aplinkinėse teritorijose, sudaro be fono: 0,0225 OUE/m³ (0,003 RV, kai RV = 8 OUE/m³). Ji pasiekama tarp karvidžių. Tai yra didžiausia koncentracija, kuri susidaro eksploatuojant įrenginius, esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms.
- Prie metalinio 2400 m³ talpos skysto mėšlo rezervuaro įrengtas kontrolinis drenažo šulinėlis gruntinių vandenų lygiui stebėti bei kontroliuoti, ar nėra skysto mėšlo nutekėjimo į gruntinius vandenis.

- Buitinėse patalpose susidariusios nuotekos savitaka suteka į 10 m³ talpos buitinių nuotekų surinkimo rezervuarą iš kurio išsiurbiamos ir išvežamos šias atliekas tvarkančių įmonių į artimiausius centralizuotus nuotekų valymo įrenginius.
- gamybinės nuotekos nuo melžimo aikštelių grindų ir įrangos plovimo nuvestos į 20 m³ talpos rezervuarą iš kurio srutovežio pagalba išpumpuojamos į skysto mėšlo rezervuarą.
- Ūkio teritorija yra neurbanizuotoje teritorijoje. Visuomenės nepasitenkinimas planuojama ūkine veikla mažai tikėtinas.
- Teritorija aplink yra daugiau agrarinė, ne rekreacinė, turizmo centras ar ypatingas visuomenės traukos taškas, todėl įtakos vietinei rekreacijai, turizmui, visuomeninei aplinkai nebus.
- Papildomos poveikio aplinkai mažinimo priemonės nenumatomos.